TÜRKİYE DANS SPORLARI FEDERASYONU

KARAYİP DANSLARI

HAKEM KURULU

KİTAPÇIĞI

world DanceSport federation

2026 - 2027 SEZONU

TÜRKİYE DANS SPORLARI FEDERASYONU

TDSF 2006

Hakem Kurulu Kitapçığı (Ver:1.0)

2026-2027 Sezonu

7405 Sayılı Kanun, 25-07-2024 tarihli Spor Federasyonları Yönetmeliği ve 01.07.2025 tarihli yenilenmiş TDSF Ana Statüsüne dayanmakta ve branşın gereklilikleri göz önüne alınmaktadır.

İÇİNDEKİLER

A) KAPSAM ve UYGULAMA 3

B) HAKEM SİCİL SİSTEMİ ve TALİMATLAR 3

B-1) HAKEMLİK KADEME ve DERECELERİ 4
B-2) HAKEM GÖREV ve SORUMLULUKLARI 4
B-3) HAKEMLİKTE SINAV-TERFİ SİSTEMİ 11

C) HAKEMLİKTE ETİK ve AHLAK 12

C-1) TEMEL ETİK İLKELER 12
C-2) ÇIKAR ÇATIŞMASI 12
C-3) HAKEMLİK KURALLARI 13
C-4) GENEL DAVRANIŞ KURALLARI 13
C-5) YARIŞMA SIRASINDAKİ YÜKÜMLÜLÜKLER 13
C-6) SOSYAL MEDYA KURALLARI 14
C-7) HAKEMLİKTE MANİPÜLASYON 14
C-8) HAKEM YEMİNİ 15

D) HAKEM DEĞERLENDİRME SİSTEMİ (HDS) 16

D-1) GENEL ESASLAR 16
D-2) KRİTERLER ve ALT BİLEŞENLER 17
D-3) HAKEM DEĞERLENDİRME SİSTEMİ KRİTER ve ÖLÇÜTLERİNİN ALT BİLEŞENLERİ 17
D-4) PUANLAMA SİSTEMİ 21
D-5) TEKNİK KİTAPÇIK ve KURALLAR İLE İLGİLİ TERİMLER VE DEĞERLENDİRME SÜRECİ 26

E) DİSİPLİN İHLALLERİ ve İLGİLİ HUSUSLAR 27

E-1a) ‘Bilgi Eksikliğinden Kaynaklı Hatalar’ ile İlgili Hususlar 27
E-1b) ‘Etik-Ahlak, Görev ve Sorumluluk İhlali’ ile İlgili Hususlar 27
E-1c) ‘Baş Hakemin Görev ve Sorumluluklarının İhlali’ ile İlgili Hususlar 28
E-2a) Hakem Ödül-Yaptırım ve Gelişim Sistemi 28
E-2b) Eğitim ve Rehabilitasyon Sistemi 28

F) GENEL HÜKÜMLER 29

A) KAPSAM ve UYGULAMA

TDSF Karayip Dansları Hakem Kurulu Kitapçığı; Müsabakalarda Hakemlerin uygulayacağı kuralları kapsamaktadır. Hakem Kurulu Kitapçığı her yıl Temmuz ve Ağustos aylarında güncellenir, güncellemeler 1 Eylül'den önce duyurulur. 2026-2027 sezonu baskısı, Yönetim Kurulu onayı ve duyuru tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Değişiklik yapma hakkı Hakem Kurulu üyelerinin tavsiyesi ve Yönetim Kurulu onayı ile mümkündür. Bu kitapçıkta yer almayan hususlar hakkında karar verme yetkisi müsabakalar esnasında kurallar dâhilinde 'Baş Hakem'e, diğer durumlarda Türkiye Dans Sporları Federasyonu Yönetim Kurulu'na aittir. Kitapçıkta yazılı hususların Federasyonun Karayip Dansları branşında bulunan hakemler tarafından eksiksiz bilinmesi zorunluluktur.

B) HAKEM SİCİL SİSTEMİ ve TALİMATLAR

Türkiye Dans Sporları Federasyonu Resmî Faaliyet Takvimi 1 Eylül – 31 Ağustos tarihleri arasındadır. Yönetim Kurulu Kararı ile aşağıda belirlenen tarih aralıklarında ilgili branşın Hakem Kurulu tarafından seminerler gerçekleştirilir. Aday Hakem ve Vizeli hakemler Federasyon Resmî internet sitesindeki duyuruları takip etmekle yükümlüdür. Ayrıca **Federasyon bünyesindeki ilgili branşın hakemleri ve aday hakemler; 'Hakem Kurulu Kitapçığı'nın tamamından sorumludur.**

a) ***Sezon Başı Semineri:*** Aday Hakem ve Vize Gelişim ve Terfi Semineri her sezon, sezon başlangıcı (1 Eylül) ile ilk ilgili müsabaka arasında düzenlenir. Eğitim yüz yüze yapılır.

b) ***Sezon Arası Eğitim ve Durum Değerlendirme Semineri:*** Eğitim ve durum değerlendirme semineridir. Sezon ortasında online olarak önceden belirlenmiş tarihlerde, belirlenen gündem maddelerindeki konulara uygun olarak yapılır. Uygunluk olması durumunda sezon içerisinde hakem gelişim ve eğitim seminerleri düzenlenebilir. Tüm vizeli hakemlerin gelişim ve eğitim seminerlere katılımı zorunludur.

c) ***Sezon Sonu Semineri:*** Uygunluk olması durumunda Türkiye Şampiyonası yarışmasını takip eden 15 (onbeş) gün içerisinde yüz yüze ya da online olarak yapılır. Bir sonraki sezon için gerekli paylaşımlar ve hazırlıklar yapılır.

> *Önemli Not: Tüm aday ve vizeli hakemler, Hakem Kurulu Kitapçığı ve katıldıkları eğitimlerden hem yazılı hem uygulamalı sınava girer. Her iki sınavdan ayrı ayrı 100 üzerinden en az 70 puan almak zorunludur. Bu sınavlardan yeterli puanı alamayan hakemlerin vizesi ya da terfisi yapılmayacaktır.*

Herhangi bir seminer türüne iştirak edemeyecek hakemler mazeret dilekçesi ile federasyona başvurur. MHK ve federasyon bu dilekçeleri karara bağlar. (Aynı tarihe denk gelen resmi yarışmalar, ulusal uluslararası hakem görevleri, resmi sınav takvimleri mazaretler kapsamındadır)

Gözlemci Hakem, Baş Hakem ve saha hakemi görevlendirmeleri; Türkiye Dans Sporları Federasyonu (TDSF) yönetimi bünyesinde, Karayip Dansları Hakem Kurulu tarafından yapılmaktadır. Vizeli tüm hakemler sezon içerisinde verilen tüm görevleri kabul ettiğini beyan etmiş olur. Bir sezon içerisinde yapılan (Baş Hakem, saha hakemi) görevlendirmelerde en fazla 3 defa mazeretli görev reddi yapılabilir. (İlgili kişiler mazeretlerini dilekçe ile Federasyon ve Hakem Kuruluna göndermelidir.)

Hakemler; bilgi@tdsf.org.tr tarafından yapılacak olan **görevlendirme** e-postalarına, 72 saat içerisinde dönüş yapmalıdır. Hakem Kurulu; Federasyondan görevlendirme e-postasına dönüş yapmayan hakemler arasından da gerekli gördüğünde yarışma görevlendirmelerini yapar. Hakemler; Türkiye Şampiyonası hariç, sezon içerisinde yapılan etap yarışmalarından en az birine uygunluk vermek zorundadır. Uygunluk vermediği takdirde bir sonraki sezon hakem derecesi ilgili hükümler, yönetim kurulu bilgisinde yeniden gözden geçirilir. **Hakemler; federasyona kayıtlı e-posta adreslerinin doğruluğunu ve gönderdikleri e-postaların federasyona ulaştığını teyit etmek ile yükümlüdür.** Yarışma için verilen görevlendirmeyi, Hakem Kurulu ve federasyona resmî bir mazeret sunmadan kabul etmeyen hakemler ile ilgili her türlü işlem mevzuat dâhilinde uygulanabilecektir.

B-1) HAKEMLİK KADEME ve DERECELERİ

B-1-a) Gözlemci Hakem

B-1-b) Baş Hakem

B-1-c) Yarışma Yönetmeni

B-1-d) Müsabaka Hakemleri

- Aday Hakem
- İl Hakemi
- Ulusal Hakem
- Uluslararası Hakem

Hakemlik kademesi Aday Hakemlikten başlar.

B-2) HAKEM GÖREV ve SORUMLULUKLARI

B-2-a) GÖZLEMCİ HAKEM

TDSF'nin yaptığı tüm Resmî yarışmalarda görev alır. Hakem Kurulu üyelerinden seçilir. Değerlendirme yapmaz.

- Baş Hakem Masa ve Saha hakemlerinin; yarışma öncesi, yarışma süresi boyunca ve yarışma sonrasında görev-sorumluluk, etik-ahlak gibi davranışları yerine getirip getirmediklerine bakar. Bu gözlem sonucunda raporlama oluşturup Hakem Kurulu'na ve/veya Federasyona sunar.
- Gözlemci Hakem tarafından oluşturulan rapor, Karayip Dansları Hakem Kurulu tarafından değerlendirilir durum raporla brans sorumlusu ve koordinatöre iletir.
- **Saha pozisyonu:** Gözlemci Hakem, görevini yarışma alanında kendisine ayrılan özel bölümde yürütür; masa hakeminin veya saha hakemlerinin yanında bulunmaz. (Kendine ayrılan yer saha içi veya dışında olabilir) Gözlem amacıyla dahi olsa saha içine giremez. Yarışmaya, hakemlerin değerlendirmesine, masa hakemine ve Baş Hakemin kararlarına müdahale edemez. Hiçbir hakemle (Başhakem dışında) müsabaka esnasında iletişim kuramaz. Saha kenarında kendine ayrılan yerden gerekli gözlemleri yapar, raporunu bu doğrultuda hazırlar ve sunar. İhtiyaç duyarsa detaylı inceleme için başhakemin bilgisinde yukardaki hususlara uymak kaydı ile yerini terk edebilir. Gözlemci hakem, sadece BAŞHAKEM bilgisi ve belirlediği süre dahilinde masa hakemlerinin görev alanında bulunabilir. Aksi hiçbir durumda diğer hakemlerle olduğu gibi masa hakemleri ile iletişimde bulunamaz. Gözlemci hakem hakem kıyafet talimatına tabi olmamakla beraber, TDSF nin saygın kimliğine uygun şekilde giyinir. Detaylar kıyafet talimatında belirtilmiştir.

B-2-b) BAŞ HAKEM

Genel Tanım ve Detaylar:

- Yarışmadaki görevli hakemlerin başkanıdır. Yarışmanın yönetiminden sorumlu tek kişi başhakemdir.
- MHK **gerek duyulan** yarışmalarda vizeli hakemlerden başhakem yardımcısı atayabilir. Başhakem yardımcısı, müsabakanın sorunsuz şekilde tamamlanması için gerekli tüm hususlarda başhakeme yardım eder.

Yeterlilikler:

- Ulusal hakemlik lisansına sahip olmak: Ülke Federasyonu tarafından belirlenen gereklilikleri yerine getirmiş olmak.

Federasyon bünyesinde bulunan ve son 2 (iki) sezon vizesini yaptırmış olan kademesi en az Ulusal hakem veya WDSF Uluslararası hakem olanlar Baş Hakemlik yapabilir. Ayrıca TDSF Ulusal Hakemlerine, Hakem Seminerlerinde düzenlenen Baş Hakemlik sınavında "Baş Hakemlik" bölümü sorularında 100 puan üzerinden en az 80 puan alan hakemlere, "Baş Hakemlik" lisansı alma hakkı tanınır. Sonrasında, aşağıda belirtilen koşullarda Baş Hakemlik

stajyerliği yapar. Bu zamana kadar Baş Hakemlik görevi yapmış hakemlerin hakları saklı kalmakla birlikte, Hakem Kurulu'nun uygun görmesi durumunda (oy çokluğu ile) resmî olarak görev alabilirler. En az 6 (altı) sezon saha hakemliğinin yanı sıra;

- Belirli bir süre tecrübe: Ulusal yarışmalarda en az 2 (iki) yıl yarışma Baş Hakemlik stajı yapmış olmak şartı aranır.
- Değerlendirme süreci: Baş Hakemlik stajı performansları, Karayip Dansları Hakem Kurulu tarafından değerlendirilip teklif edilir ve Yönetim Kurulu tarafından onaylanır.
- Başhakemlik semineri TDSF MHK Karayip Dansları kurulu tarafından önceden planlanan ve duyurulan tarihlerde yapılır. İlgili hükümlerde genel hakem talimatı esas alınır. MHK tüm vize seminerlerinde Başhakemlik eğitimi verme yükümlülüğü yoktur. Ancak tüm hakemlerin Başhakemlik esaslarını bilmesi görev – yetki çerçevesini anlamaları açısından son derece önemli ve gereklidir.

gibi şartlar gerekmektedir.

NOT: MHK üyeleri ilgili yönetim kurulu kararı çerçevesinde sadece gözlemci hakem, başhakem ve başhakem yardımcısı olarak atanabilir. Değerlendirme hakemliği yapmazlar.

Genel Hakemlik Kuralları ve Yeterlilikleri;

Eğitim ve Sertifikalar

- Hakemlik kurslarına katılmak: WDSF veya TDSF ilgili kuruluşlarca verilen ya da harici eğitim veya seminerlere katılıp günceli korumak ve kurumsal anlayışı artırmak.
- Güncel kurallara hâkim olmak: İlgili dans branşına ait yarışma kurallarındaki değişim ve gelişimleri takip etmek. Yarışma program ve işleyişine hâkim olmak.

Fiziksel ve Psikolojik Yeterlilik:

- Fiziksel yeterlilik: Uzun saatler boyunca yoğun hareket ve ayakta durmayı gerektiren hallerde, belirli fiziksel yeterliliğe sahip olup, yarışma devamlılığını ve akışını sekteye uğratmadan görevini sürdürebilmesi.
- Stres yönetimi: Yarışma sırasında dışarıdan gelen birçok uyarıcıya rağmen baskı altında sakin kalıp, doğru karar verebilme yetisine sahip olabilmelidir. Vücut dilindeki kontrol ve sakinliği, birlikte görev yaptığı saha hakemlerine yansıtabilmelidir. Hakem, sporcu, antrenör ve müzik çalar kişi ile ilgili düzen ve disiplini sağlamalıdır.
- İletişim becerisi: Sporcu, antrenör, müzik çalar, saha ve masa hakemleri ile saha içinde empatiye dayalı sağlıklı, etkili ve pratik bir iletişim becerisi kurabilmelidir.

Disiplin ve Tarafsızlık:

- Tarafsızlık: Herhangi bir kulüp, antrenör veya sporcuya karşı önyargısız olmak.
- Disiplinli ve sorumluluk sahibi olmak: Hakemlik geçmişinde etik ve ahlaka uygun şekilde görev yapmış olmak. Herhangi bir Baş Hakem ya da Gözlemci raporunda bu tür konularda disiplinsizlik durumunun olmaması.

Baş Hakem yarışma öncesinde;

- Baş Hakem Kontrol Listesi'ni gözden geçirir, yazılı olan talimatları kontrol eder ve uygular. (Kontrol Listesi Maddeleri: 1- Acil sağlık ekibi varlığı ve hazırlığı 2- Saha havalandırması 3- Zemin Yeterliliği 4- Ses sistemi yeterliliği 5- Işık sistemi kontrolü 6- Kulislerin kontrolü ve yeterlilik durumu 7- Medya ekipmanları kontrolü 8- UYARI LİSTESİ kontrolü (Bkz: Uyarı listesi nedir?) 8- Hakemlerin yoklaması 9- Yarışma yönetmeni varlığı ve koordinasyon kontrolü 10- İzleyici alanları ve sınırları kontrolü 11- Antrenör alanı kontrolü 12- Masa hakemi ve görevlilerinin kontrolü 13- Kostüm Kontrolü 14- Bekleme alanları kontrolü 15- Hakem odası kontrolü 16- Güvenlik personeli varlığı ve kontrolü 16- Hakem kıyafet kontrolü 17- Hakem görev çizelgesi kontrolü 18- yarışma programı ve güncellğinin kontrolü 19- Gerekli yarışma öncesi duyuruları 20- Müzik sorumlusu kontrolü 21- Görevli saha içi dışı personel kontrolü 22- Ödüller ve kupaların hazırlığı ve kontrolü 23- İtiraz varlığı ve

kontrolü 24-Varsa ilgili hükümler çerçevesinde ve WADA yönergeleri ile sınırları belirlenmiş doping testi ekipleri kontrolü)

Tüm kontrol listesini gözden geçiren hakem yarışmayı başlatır. Kontrol listesinde olmayan hususlarda başhakem gerek görürse ilave kontroller yapabilir. Kontrol listesi yarışmanın daha hızlı başlaması ve başhakemin iş yükünün azalması açısından 'Yarışma Yönetmeni' ile koordineli olarak tamamlanabilir. Yarışmayı başlatmak için tek başına 'Yarışma Yönetmeni' nin başhakeme verdiği başlangıç onayı **yeterlidir.**

UYARI LİSTESİ; Uyarı listesi başhakemlerin her yarışmada tutması gereken bir listedir. Sporcular Ad soyad ile kayıt edilir. Uyarı aldıkları husus ve kulüpleri aynı listede kayıt altına alınır. Uyarı listesi başhakem raporuna ek olarak MHK ya yarışma sonrasında başhakem tarafından iletilir. Bir sonraki müsabakanın başhakemi listeyi MHK dan alır. Yeni uyarı alan sporcuları listede arar yoksa ekler, varsa uyarı aldıkları konuya bakar. Uyarıya ragmen gerekli düzeltmeyi yapmayan sporcular hakkında gerekli işlemi yapar. Sıralamadan çıkartır. Sporcu / sporcuların adlarının uyarı listesinde yer alması işlem yapılmasını her zaman gerektirmez. Sporcunun aynı konu üzerinden aldığı uyarılar işlem yapılması için esastır. Durum esasları ile antreöre bildirilir.

- Baş Hakem, yarışma yönetmenine talimat verip yarışma düzeninin sağlanmasını isteyebilir. (TDSF Yarışma Talimatı Bölüm: 2, Madde: 20)
- Başhakem, başhakem yardımcısına(varsa) bilgisi ve mevzuatlar dahilinde her tür yetkiyi verebilir.
- Baş Hakem gerekli görürse teknik toplantı yapabilir. Toplantı önceki akşam yapılacaksa yeri ve saati en az 48 saat önce bildirilir. Bu süre içinde bildirilmezse toplantı yarışma sabahı, hakemlerin görevlerini aksatmayacak şekilde yapılır. Teknik toplantıya katılmayan görevli hakemler Baş Hakeme resmî ve geçerli bir mazeret sunmakla yükümlüdür.
- Hakemlerin yarışma öncesi hazırlık sürecini gözlemler. Gerekli bilgilendirme ve uyarıları yarışma gününe kadar oluşturulan haberleşme grubu aracılığı ile gerçekleştirir.
- Hakemlerin görev panellerini yarışma akışı, kişisel gereksinim, dinlenme vb. durumları göz önünde bulundurarak oluşturur. Hakem Kurulu'nun uygunluğuna sunar ve varsa gerekli düzenlemeleri yapar.

Baş Hakem yarışma esnasında;

- Baş Hakem yarışma düzenine aykırı davranışta bulunan sporcu ve antrenörleri uyarır. Uyarıya rağmen aynı davranışı gösteren sporcu, antrenör, izleyicileri ve idarecileri salondan çıkarma yetkisi vardır. Gerekli görülmesi halinde bir raporla disiplin kuruluna sevk edilmesi talebinde bulunabilir. (TDSF Yarışma Talimatı Bölüm: 2, Madde: 22)
- Birçok uyarana (Teknik kurallar, yarışma talimatı, müzik kuralları, hakemlerin görev ve kişisel gereksinimleri, yarışma akışı vb.) hâkim olup aynı anda yarışmayı yönetir.
- Baş Hakemin değerlendirmeden çıkartma işlemini uygulayabilmesi için değerlendirme yapan 1 (bir) hakemin tespiti yeterlidir. İlgili kural hatasının tespitinde Baş Hakem gerekli gördüğünde tespiti doğrudan karara bağlayabileceği gibi varsa video kaydı ister, izler veya görevlendirdiği bir kurul üyesi veya hakem ile birlikte izleyip karara bağlar.
- Baş Hakem, yarışma öncesi ve yarışma içi itirazlar ile ilgili, Yarışma Talimatı Madde. 27 gereği işlem yapar.
- Her ne sebeple olursa olsun (Yarışma alanındaki fiziki şartların yetersizliği, yarışmayı erken bitirme gereksinimi vb.) Yarışma Talimatı ve Hakem Talimatındaki hiçbir kuralı 'inisiyatif' alarak değiştiremez. Talimatta yer almayan hususlar hakkında son karar Başhakeme aittir.
- Yarışmada uyarı alan sporcuları (kıyafet, müzik, saha içi kural hataları vb.) mutlaka raporunda belirtmelidir. Hakem Kurulu bu rapor doğrultusunda kararlar alıp yönetmelik çerçevesinde gereğini üst yönetime raporlayabilir. Sezon içerisinde farklı bir yarışmada aynı sporcunun aynı kural hatasını yapması durumunda (Uyarı listesinde aynı uyarı ile var olamsı durumunda) 2.uyarı verilmeksizin sporcu o yarışma/turda sonunculuğa yerleştirilir.

- Seremonide hakemlerin hazır bulunmasını sağlar
- Yarışma ödül töreninde hakemlerin saha dışında kalmasını sağlar.
- Yarışmada son ödül verildikten sonra hakemlerin, sporcu antrenör veya veliler ile temas etmeden sahadışına çıkmasını sağlar.
- Yarışmanın sağlıklı ilerlemesi husunda mevzuatlar dahilinde tüm yetki başhakemdedir.

Baş hakem yarışma sonrasında;

- Yarışmada görev alan saha hakemleri, masa hakemi ve DJ ile birlikte gerekli gördüğü takdirde yarışma sonu değerlendirme toplantısı yapar. Bu toplantıya yukarıdaki görevli herkes katılmak ile yükümlüdür.
- Yarışma raporunu yedi (7) gün içerisinde Karayip Dansları Hakem Kurulu ve Federasyona gönderir.

B-2-c) YARIŞMA YÖNETMENİ

Yarışma Yönetmeni, Karayip Dansları Organizasyon Kurulu tarafından görevlendirilir ve saha içinde Başhakeme ve Organizasyon komitesi ile koordineli çalışır.

Baş Hakem yarışma alanı içindeki her tür yönetimden sorumludur. Yarışma Yönetmeni ise saha çevresindeki düzeni ve yarışmanın genel akışını Baş Hakem ve varsa başhakem yardımcısı ile iş birliği içinde koordine eder, gerektiğinde Baş Hakeme ve yardımcısına (varsa), her konuda yardım eder.

Yarışma Yönetmeninin başlıca görevleri şunlardır:

- Saha yanında hazır bulunan sporcuların dizilimini ve sahaya geçiş düzenini sağlamak,
- Program ve organizasyon görevlileri ile Baş Hakem arasında köprü kurmak,
- Yarışmayı aksatabilecek durumları önceden görerek akışı hızlandıracak önlemleri almak,
- Katılımcılar, hakemler ve saha düzeni arasındaki genel dengeyi gözeterek yarışmanın federasyon standartlarına uygun ve kesintisiz ilerlemesine katkı sağlamak.

Yarışma Yönetmeni, yarışma sonrasında görev raporunu en geç yedi (7) gün içinde TDSF ye sunar.

B-2-d) MÜSABAKA HAKEMLERİ

- **Aday (Stajyer) Hakem:** İlk defa hakemliğe başvuranlar içindir. İlgili sınavları geçip Hakemlik kursunu başarı ile tamamlayan aday hakemler, Türkiye Şampiyonası hariç 1 (bir) sezon içerisinde belirlenen şartlarda en az 3 (üç) defa, yarışmalarda stajyerlik yapar. Sporculuk özgeçmişi ya da uluslararası yarışma tecrübesine göre staj sayısı azaltılabilir. (Bu durum Yönetim Kurulu kararı ve MHK tavsiyesi ile gerçekleşir.) Ayrıca 3 (üç) kez terfi sınavında başarısız olan aday hakemlerin lisansı iptal edilir. Aynı sezon içerisinde yapılan il yarışmalarında aday hakemlerin aldıkları görev 1 (bir) staj görevi olarak sayılır. İl yarışmaları sonrasında görev alan aday hakemler için il hakem kurullarının Merkez Hakem Kuruluna sunduğu değerlendirmeler dikkate alınır.
- **İl Hakemi:** Aday hakemlik sürecini ve il hakemliğine terfi sınavını başarı ile tamamlayan, vizeli olan ve en az 2 sezon içerisinde resmî olarak görev alan hakemlerdir. 3 defa ulusal hakemliğe terfi sınavına tabi tutularak başarı gösteremeyen il hakemleri dördüncü defa terfi sınavı için teklif edilemez ve ulusal hakem olamazlar.
- **Ulusal Hakem:** Ulusal hakemliğe terfi sınavında başarılı olan ve 2 sezon boyunca vizeli olan hakemlerdir. 2 sezon aktif görev süresi sonunda WDSF seminer açtığı takdirde, Uluslararası hakem olması için Hakem Kurulu tarafından Yönetim Kuruluna istek doğrultusunda teklif edilebilirler.
- **Uluslararası Hakem:** İlgili branşın Hakem Kurulu'nun önerisi ve Yönetim Kurulu'nun onayı ile belirlenen ve WDSF tarafından açılacak hakemlik seminerini başarı ile tamamlayan Hakemlerdir. Bu hakemler yurt içi ve yurt dışı yapılacak olan uluslararası şampiyona ve yarışmalarda görev alabilirler. Uluslararası hakemliğe sadece ulusal hakemler ilgili kurallar dahilinde katılır.

WDSF Uluslararası Müsabaka Görevlendirmeleri; WDSF kendi açtığı sınavda başarılı olmuş hakemlere uluslararası hakemlik vizesini verir. WDSF hakem ihtiyacına göre hakem atamalarını kendisi yapar. Durumu TDSF ve ilgili hakeme bildirir. TDSF uygun gördüğü durumda hakeme görev yazısı verir. TDSF bu süreçte MHK dan bilgi talebinde bulunur. (Vize durumu vb.). Bu süreçte 'görevli yazısı ile' yurt dışına çıkmak isteyen hakemler için son kararı MHK oluru ile TDSF yönetimi verir.

YARIŞMA ÖNCESİ

- Saha ve stajyer hakemler, hızlı iletişim için oluşturulan haberleşme gruplarındaki yazışmaları, grup kurulduğu andan yarışmanın bitişine kadar öncelikli bir şekilde takip etmekle yükümlüdür.
- Hakemler, yarışmadan bir gün önce dinlenmek için kendisine zaman ayırmalı, kişisel bakım ve sağlığına dikkat etmelidir. Bir hakem yarışma öncesi geç saatlerde biten etkinliklere katılamaz. Yarışma hakemlerinin resmî görev süresi yarışma başlama saatinden 24 saat önce başlar, resmî olarak belirtilen yarışma bitiş saatini takip eden 24 saat boyunca devam eder. Hakemler her türlü plan ve programını bu akışa göre yapmak ile yükümlüdür.
- Baş Hakem teknik toplantı yapılmasına karar verirse, görevli saha ve stajyer hakemler toplantıya katılmak ile yükümlüdür.
- Yarışmaya görevlendirilen hakemler yarışma öncesinde hiçbir durum, zaman ve şartta yarışmada görev aldıklarını sosyal medya, whatsapp vb. platformlarda **paylaşamaz**. Yarışma görevi geldikten ve görevi Kabul ettikleri resmileştikten sonra hakem etik ve ahlak kurallarına uyarlar. (WDSF Code of Ethichs – Code of Moral)
- Yarışma başlamadan önce baş hakem gerek görürse hakemlere ait telefon & akıllı saat vb. iletişim araçlarını masa da ilgili belirlenen yerde muhafaza altına alabilir. Müsabaka araları ve müsabaka sonunda yeniden dağıtımı yapılır.

YARIŞMA BOYUNCA

- Stres, heyecan, korku ve panik duygularından tam olarak arınmış ve odaklanmış bir şekilde sahada bulunmalıdır. Hakem sahanın tümünde görev yapabilir. Sporcuların danslarının odak noktası hakemler olmamalıdır. Bunun için geniş bir perspektif ve görüş açısına ihtiyaç vardır. Hakemler sporcuyu değerlendirmek için saha kenarlarını kullanarak uygun pozisyonda değerlendirme yaparlar.
- Hakemin, belirtilen resmî görevli olduğu saatler içerisinde sporcuların, izleyicilerin ve antrenörlerin kendileri ile konuşmalarına izin vermesi ve sporculara yorum yapması kesinlikle yasaktır. İtilaf durumlarında başhakeme yönlendirilir.
- Hakemlerin müsabaka aralarında ve serbest zamanlarda 3. Şahısların duyabileceği şekilde argo konuşması, TDSF resmi hakemlik kimliğine yakışmayacak hitap tarzları kullanması, sporcular hakkında kritikler yapması kesinlikle yasaktır.
- Hakem; sporcuların yarışma dışı performanslarından ya da popülerliğinden etkilenemez. İkili ilişkilerin getireceği kaygı durumlarından uzak olmalıdır. Antrenör-Hakem olanların, kendi sporcularını pozitif yönlü değerlendirmelerinden kaynaklı oluşacak durumlar, hakemlerin adalet anlayışı ve eşitlik kavramlarıyla ilgili, kariyerleri boyunca üzerlerinden atamayacakları negatif izlere ve etkilere sebep olacaktır.
- **Hakem, sporcunun genel dansçılık performansını değil, sadece o kısım (heat) süresi boyunca olan performansını değerlendirir.**
- Sporcuyu hızlı değerlendirmek, doğru değerlendirmek anlamına gelmemektedir. Sporculardaki kondisyon etkisi unutulmamalıdır. Kısım (heat) bitene kadar gözlem ve değerlendirmeye devam edilir. Ancak bu süreçte bir sonraki tur için çerçeve bir görüş ve kararı kesinlikle oluşturulamaz. Her performans anlık değerlendirilir.
- Hakemler gerek oturarak gerekse ayakta yaptıkları değerlendirme esnasında, herhangi bir konu hakkında başhakeme bilgi vermek istediklerinde sadece ellerini havaya kaldırırlar. Bu durumda başhakem uygun şekilde hakemin bilgisine başvurur. Bağırma, panik olma, diğer hakemlerle iletişim den uzak durulmalıdır. Bir hakemin

yaşadığı sorun o hakem ve başhakem arasındadır. Diğer hakemler durumu görseler dahi görevlerine devam etmelidirler.

- Sahadaki sporcuların dans kaliteleri birbirine çok yakın olduğu durumlarda, özellikle couple kategorilerde, her çiftteki kadın ve erkeğin dans tekniği ve becerilerini hem birlikte hem de ayrı olarak değerlendirmelidir. Böyle durumlarda sporcuların teknik özelliklerinden kondisyonuna, partner uyumundan dans sunumuna kadar her bir kriteri göz önünde bulundurarak en doğru performans sergileyen sporcuları bir üst tura taşınması gerekmektedir.
- Hakem; sporcuların performansları esnasında kural hatalarından kaynaklı sporcuyu değerlendirme dışı bırakamaz. Bu yetki başhakeme aittir. Bir hakem hakemlik yaparken çeşitli sebeplerden dolayı sağlıklı değerlendirme yapamadığını düşünüp karamsarlığa kapılır ya da değerlendirmek istemediği bir sporcu olduğunda; kendini zor durumda hissedebilir. Böyle durumlarda hata yapılması kaçınılmazdır. Bu duruma haiz durumunuz devam ediyor ise Baş Hakeme durum ile ilgili bilgi verilmelidir.
- Yarışma esnasında sahada değerlendirmeler yapılırken tüm sporcuları hakim ve değerlendirilmelerin izleyici tarafından görülemeyeceği bir açı ve konuma geçilir.
- Saha Hakemleri değerlendirmeye başlamadan önce sahadaki diğer hakemlerin konumuna bakarak yerini alır. Mevcut konum, performanslarını sergileyecek sporcuların ve diğer hakemlerin sahaya yayılmasında etkili olmamalıdır.
- Hakem, sporcuları izlerken (özellikle küçük yaş gruplarında) kendi jest ve mimiklerine dikkat etmelidir. Yapılan dans, onaylayıcı (pozitif) vücut hareketleri ya da aksine olumsuz bir mizaç (negatif) ile izlenmemelidir. Koreografi sunumlarını izlerken, performansın uygulanışını kaçırmayacak şekilde odağın sporcu ve sahne olması gerekmektedir. Hakem önünde bulunan değerlendirme kâğıtları veya tablete gereğinden fazla ilgilenmez. Performans izledikten sonra puanlama yapılır.
- **Hakemler yarışma esnasında sosyal medyada ASLA yarışmaya ait paylaşımda bulunamaz.** Reklam yapamaz, yarışmaya ait görsel paylaşamaz. Aksi durum raporlanacaktır. TDSF hakemliği reklam mazemesi olarak kullanılamaz (*Bağlayıcılık; İlgili WDSF hükümleri*)
- Hakemler sakız çiğneyemez. Saha içerisinde yiyecek yiyemez. Sadece görev esnasında kendilerine ayrılan masada otururken ikramlardan faydalanır.

YARIŞMA SONRASI

- Yarışma alanından ayrılmak için Baş Hakemden izin alınmalıdır. Yarışma bitiminde değerlendirme toplantısı durumuna karşı sporcu ve velilerden izole bir yerde beklenir.
- Hakemlerin; yarışma araları ve bitiminde gerçekleştirilen ödül töreni sırasında, resmî kıyafetler ile sporcuların ya da seyircilerin arasında bulunması ya da performans ve sonuçlar üzerine sporcular, diğer hakemler, antrenörler ya da seyirciler ile birlikte yorum ya da değerlendirme yapması **kesinlikle yasaktır**.
- Yarışma sonuçları ile ilgili geri bildirim sürecinde hakemler; sporcular, antrenörler ya da diğer kişiler ile sosyal medya veya mesajlaşma uygulamaları üzerinden yazılı bir şekilde iletişime **geçemez**.
- Özellikle tecrübeli hakemler, yeni göreve başlayan hakemleri pozitif ya da negatif etkilememek adına, sporcuların ya da diğer hakemlerin performanslarını, ikili ya da toplu sohbet esnasında yoruma **açamaz**. Bu tür değerlendirme ve yorumlar ancak Hakem Kurulu tarafından resmî kanallar (seminer, kurs) üzerinden yapılır. Hakemler müsabaka esnasında kendi aralarında **kesinlikle konuşamaz**, yüz ve mimiklerle **anlaşamaz.**
- Yarışmadan sonra görevli hakemler sahadan ayrılır. **Hiçbir durumda** sporcular, veliler, antrenörler ile saha içinde konuşamaz, fotoğraf çekemez. Çektiremez. Aksi durum raporlanacaktır. (*Bağlayıcılık; İlgili WDSF hükümleri).*
- Müsabaka sonunda federasyon yetkilileri veya başhakem toplu hakem fotoğrafı talebinde bulunabilir.
- Hakemler yarışma sonunda sahadan ayrılır ve kendileri için ayrılan yerde bekler. Ödül törenini **izleyemez.**

- Hakemler TDSF yi ve yarışmada yaptıkları hakemlik görevini , kişisel parlama ve reklam malzemesi haline getirecek her tür hareketten kaçınır.
- Hakemler hiçbir durumda başka bir hakeme, görev yapan herhangi bir hakem hakkında şikayette bulunamaz. Tüm durumlarda bilgi başhakeme verilir.

HAKEM KIYAFET STANDARDI

Kadın hakemler: Siyah ceket, siyah pantolon veya diz altı (diz hizası kabul edilmez) siyah etek, beyaz gömlek, kırmızı veya siyah tdsf logolu fular (TDSF tarafından verilecektir), TDSF rozeti ve siyah ayakkabı veya çizme giyer; topuk şekli ve yüksekliği serbesttir. Mini etek ve dekolteli kıyafet (göğüs, omuz, sırt, bel, bacak vb.) giyilemez. Referans hakem kıyafeti ve genel tarzı baz alınacaktır. (Görselde mevcuttur).

Erkek hakemler: Siyah kumaş takım elbise, beyaz gömlek, kırmızı veya siyah tdsf logolu kravat (TDSF tarafından verilecektir), TDSF rozeti ve tabanlı, siyah klasik ayakkabı giyer. (Tüm işlemeli veya rekli dans ayakkabıları yasaktır, Kuruvaze ceket türevleri yasaktır) Giysiler ütülü olmalı, pantolon paçası dar ve kısa olmamalıdır. Saç ve sakal temiz ve bakımlı olmalıdır. İşlemeli parlak taşlı vb. hiçbir kıyafet kullanılamaz. Kot ve kadife pantolon veya takım kullanılamaz. Cep mendili kullanımı beyaz rekli ve görseldeki şekilde Kabul edilir.

Tüm hakemler: Yalnızca klasik numaralı gözlük kullanılabilir. Renkli camlı gözlük, güneş gözlüğü, şapka, kep vb. aksesuarlar yasaktır. Renkli çerçeveli gözlük, numaralı ve koyu camlı olmadığı sürece Kabul edilir. Aksesuar olarak gözlük kullanımı yasaktır.

Yaz dönemi: 15 Mayıs-15 Ekim tarihleri arasındaki resmî yarışmalarda, Karayip Dansları Hakem Kurulunun uygun görmesi hâlinde ceket çıkarılabilir. Kıyafet standardının diğer unsurları geçerliliğini korur.

Gözlemci Hakem: Bu kıyafet yönetmeliğine tabi değildir. Eşofman vb spor ekipmanlar giymediği ve TDSF nin Resmi kimliğine uygun giyindiği sürece renk, doku ve tür olarak dilediği gibi giyinebilir. Gözlemci hakem saha hakemleri ile aynı şekilde giyinemez. Saha hakemi gibi görünemez.

Başhakem kıyafet kurallarına uymayan hakemi görevlendirme dışı bırakır.

B-3) HAKEMLİKTE SINAV-TERFİ SİSTEMİ

Terfi ve vize sınavına girecek hakemler Hakem Kurulu eşliğinde; *Karayip Dansları Hakemliği Terfi ve vize Sınavı'na* tabi olurlar. Terfi ve vize sınavı her sezon 1 defa düzenlenir. Bu sınav 2 aşamadan oluşur. (MHK resmi yarışmalarda görevli hakemler, Uluslararası yarışmalarda ülkeyi temsil eden görevli hakemler, ulusal veya uluslararası müsabakalara personel olarak atanan hakemler, ulusal-resmi yayınlanan sınav takvimlerine denk gelen ve durumu mazeret dilekçesi ile bildirmiş hakemler için, yeniden sınav yapabilir. Durumun MHK da karara bağlanması esastır)

1. AŞAMA

Hakemlik yapacağı Karayip branşında;

SALSA Bireysel (solo) olarak: Salsa Temel adımı ve varyasyonlarını (Basic step - Side step - Suzie q - In out suzie q - Tres tres - Son cubano - Punta talon - Sağdan dönüş - Soldan dönüş - Soldan fake dönüş vb.) ile salsanın alt kültürlerini (pachanga, boogaloo, rumba, mambo, orishas vb.);

BACHATA Bireysel (solo) olarak ise: Bachata temel adımı ve varyasyonları, (basic step, forward-back basic, box step, triple step, cha cha cha step, in place basic, tap basic, traditional basic, cross basic, slide basic, turn basic, hip basic, diagonal step, Madrid Step, Dominican basic, Sensual basic vb.) ile bachatanın stillerini (Dominican, Urban, Sensual, fusion);

SALSA Eşli (couple) olarak: Cross body – Open break Adios – Titanic – Copa - double cross, inside, outside turn, break, New York spin vb. hareketlerini geçiş ve bağlantılar kullanarak müzikle birlikte salsadaki farklı tempo (a-tempo, contra tempo) ve farklı ritim zamanlamalarında (on1-on2); BACHATA **Eşli (couple) olarak ise:** Dans çerçevesi ve seviye kullanımı, Bolero, Shadow Position, Head Roll, Inside Turn, Outside Turn, Body Roll, Side Roll, Cambre, Step Forward (Rompa De Lante), Hip Roll, Chest Dip, pinza, Madrid Step vb. hareketlerin doğru şekilde yönlendirilmesi ve takip edilmesini **en temel düzeyde (performans gerçekleştirmeden) gösterip, doğru bir şekilde uygulamak ile ya da uygulanan bu tekniklerin doğru ve yanlış halini tespit etmek ve bilgi sahibi olmak ile yükümlüdür.**

2. AŞAMA

a) Yazılı sınav

b) Görüntülü (video) analiz ve değerlendirme sınavı

c) Örnek bir "mikro yarışma" değerlendirme sınavı

Tüm aday ve vizeli hakemler, Hakem Kurulu Kitapçığı ve katıldıkları eğitimlerden hem yazılı hem uygulamalı sınava girer. Her iki sınavdan ayrı ayrı 100 üzerinden en az 70 puan almak zorunludur. Hakem Kurulu, uygulamalı sınavı görüntülü (video) analiz ve değerlendirme ile örnek bir "mikro yarışma" değerlendirmesiyle destekler.

Aday hakemlik sınavından başarısız olan adaylar, o sezon yeni bir kurs açılırsa kursa baştan kaydolarak tüm sınavlara yeniden girebilir; kurs açılmazsa bir sonraki sezon başındaki kursu bekler.

Bu sınavlardan 70 puanın altında alan hakemlerin vize işlemleri yapılmayacaktır.

C) HAKEMLİKTE ETİK ve AHLAK

Bu bölüm, WDSF Hakem Davranış Kuralları ve Etik Standartları, WDSF Etik Kuralları ve WDSF Sosyal Medya Kuralları esas alınarak hazırlanmıştır. Tüm hakemler bu kuralları bilmek ve uygulamakla yükümlüdür. Bu kurallar her durumu öngöremez; hakem, kurallara uygun davranır ve sporcuları hiçbir önyargı ya da baskı altında kalmadan, yalnızca performanslarına göre değerlendirir.

C-1) TEMEL ETİK İLKELER

1. **Onur:** Bireyin onurunu korumak, dans sporunun temel gereğidir.
2. **Eşitlik:** Hakem; ırk, cinsiyet, etnik köken, din, felsefi veya siyasi görüş, medeni durum ya da başka haksız gerekçelerle ayrım yapamaz. Kadın ve erkek sporculara eşit davranılır.
3. **Temiz spor:** Her türlü doping uygulaması yasaktır.
4. **Saygı:** Fiziksel, zihinsel, duygusal, mesleki, cinsel ve her türlü taciz veya zarar verme yasaktır.
5. **Bahis yasağı:** Hakem, dans sporuyla ilgili bahse katılamaz, destek olamaz, tanıtımını yapamaz ve içeriden bilgiyi bu amaçla kullanamaz veya paylaşamaz. Bu alanda faaliyet gösteren kuruluşlarda payı olamaz, bunlardan çıkar sağlayamaz.
6. **Yarışma bütünlüğü:** Hakem, kendisine verilen görevin sınırları dışında yarışmanın gidişatını veya sonucunu doğrudan ya da dolaylı etkilemeye çalışamaz.
7. **Sporcu sağlığı:** Hakem, sporcuların sağlığını, güvenliğini ve esenliğini gözetir. Çocuk ve gençlerin sağlık ve güvenliğine özel önem verir; genç veya korunmasız sporcuların istismarına katılamaz, zemin hazırlayamaz.
8. **Sportmenlik:** Hakem iyi niyetle, nezaketle, karşılıklı güven ve anlayışla davranır.
9. **Dürüstlük ve nesnellik:** Hakem görevini en yüksek dürüstlük, tarafsızlık ve sorumlulukla yürütür. Değerlendirmede nesnel davranır, keyfilikten uzak durur ve görevi için federasyon veya yarışma organizasyonu dışından talimat almaz.
10. **Uygunsuz bağlantılar:** Hakem, faaliyetleri veya itibarı bu ilkelerle bağdaşmayan kişi ve kuruluşlarla ilişki içinde olamaz.

C-2) ÇIKAR ÇATIŞMASI

Çıkar çatışması, hakemin sporcuları önyargı ve baskı olmadan yalnızca performanslarına göre değerlendirme yükümlülüğüyle bağdaşmayan her türlü çıkar, ilişki, bağlantı veya faaliyettir. Hakem, gerçek veya görünürdeki çıkar çatışmasını görevlendirilmeden önce ya da ortaya çıktığı anda bildirir, olası bir çıkar çatışması doğduğunda panelden çekilir. Olası durumlarda emin olamayan hakem Baş Hakeme danışır; Baş Hakem bunu raporunda belirtir.

1. Yarışmada ailesinden biri yarışıyorsa veya bir sporcuyla görevini uygunsuz kılan kişisel ilişkisi varsa hakem görev almaz, görevdeyse panelden çekilir.
2. Panelde ailesinden biri veya görevini uygunsuz kılabilecek kişisel ilişkisi olan başka bir hakem varsa hakem görev almaz, görevdeyse panelden çekilir.
3. "Aile" kavramı; kan veya evlilik yoluyla birinci derece kuzene kadar olan akrabaları, evlatlık ilişkisini ve hakemin birlikte yaşadığı kişileri kapsar. Bu durumda panelden çekilir.
4. Aktif bir sporcuyla kişisel ilişkisi olan hakem, görev yaptığı yarışmada konaklama yeri, VIP alanı, restoran ve resmî tesisler dâhil resmî alanlarda bu sporcuyla birlikte bulunamaz. Sporcu aktif yarışmayı bıraktığında bu kural uygulanmaz.
5. Görev davetini kabul eden hakem, yarışma başlamadan önceki iki hafta boyunca o yarışmayla bağlantılı ders, kamp, atölye veya eğitimlerde antrenörlük yapamaz, ders veya tavsiye veremez.

6. Antrenörlüğünü yaptığı veya geçmişte yaptığı sporcuları değerlendirmesine izin verilen hakem, bu ilişkinin kararını etkilemesine izin veremez.

C-3) HAKEMLİK KURALLARI

1. Fiziksel veya zihinsel durumu görevini eksiksiz yapmasına uygun olmayan hakem görev almaz, görevdeyse panelden çekilir.
2. Hakem, kararından doğrudan veya dolaylı etkilenebilecek sporcu, organizatör veya üçüncü kişilerden hediye ya da hizmet karşılığı olarak para, ödül, değerli eşya, menfaat veya gelecekte çıkar vaadi kabul edemez.
3. Hakem; derecesi, deneyimi veya lisansı hakkında yanlış beyanda bulunamaz ve yetkisi olmadan federasyonu temsil ettiğini ileri süremez.
4. Hakem, görev aldığı yarışma boyunca yalnızca hakem olarak hareket eder; yarışan sporculara antrenörlük yapamaz, ders veya tavsiye veremez.
5. Hakem, bir sporcuyu belirli şekilde puanlamakla tehdit edemez ve yarışan sporcuları hiçbir şekilde tehdit edemez.
6. Hakem, değerlendirebileceği bir sporcu lehine veya aleyhine açıkça taraf olamaz.
7. Hakem, başka bir hakemi uygunsuz şekilde etkilemeye veya yıldırmaya çalışamaz.
8. Hakem, yarışma sonucunu sporcuları performanslarına göre değerlendirmek dışında etkilemeye çalışamaz ve herhangi bir sporcuya avantaj sağlamaya yönelik davranışta bulunamaz.
9. Yarışma bitene kadar hakem; sporcuların performansını, geçmiş performanslarını veya sonuçlarını diğer hakemlerle, seyircilerle, sporcularla veya antrenörlerle konuşamaz. Panelde olmayan hakemler de paneldeki hakemlerle bu konuları konuşamaz.
10. Hakem, görev sırasında yarışma alanında veya yakınında cep telefonu ya da taşınabilir dijital cihaz kullanamaz. Bu konudaki tereddütlerde Baş Hakemin kararı geçerlidir. Daha önce belirtildiği gibi başhakem bu cihazları toplayıp koruma altına alabilir.
11. Görevlendirme, panel ve hakem haberleşme gruplarındaki yazışmalar gizlidir, üçüncü kişilerle paylaşılamaz. Bu yükümlülük görev sona erdikten sonra da devam eder.
12. Yarışmada bulunan ancak görevli olmayan hakemler de 3, 5, 6, 7, 8, 9 ve 10. maddelere uymakla yükümlüdür.

C-4) GENEL DAVRANIŞ KURALLARI

1. Hakemin saha içinde ve dışındaki davranışları centilmenlik ilkelerine uygun olur; kamuya açık ortamlarda ve dansla ilgili etkinliklerde uygunsuz davranamaz.
2. Hakem, kararlarında tutarlı, nesnel ve tarafsız olur. Yanlı değerlendirme, rekabetin temelini ortadan kaldırır.
3. Hakem, diğer hakemlerin kararlarını, dürüstlüğünü veya iyi niyetini kamuya açık şekilde sorgulayamaz.
4. Hakem; teknik, stil ve kural değişikliklerini takip ederek kendini sürekli geliştirir.
5. Görevli hakem, yarışma öncesinde ve yarışma bitene kadar alkol veya keyif verici madde kullanamaz.
6. Hakem, federasyonun ve dans sporunun itibarını zedeleyecek davranışlarda bulunamaz.

C-5) YARIŞMA SIRASINDAKİ YÜKÜMLÜLÜKLER

Görevli hakem; yarışma alanına zamanında ve görevine uygun fiziksel ve zihinsel durumda gelir, Baş Hakeme varlığını bildirir, yarışma programını öğrenir ve Baş Hakemin talimatlarına uyar. Yarışma sırasında hakem:

1. Diğer hakemlerden ayrı durur ve sporcuları engellemeyecek şekilde konumlanır,
2. Tüm sporcuları görebileceği konuma geçer,

3. Bağımsız değerlendirme yapar, diğer hakemlerle not karşılaştırmaz,
4. Yarışma bitmeden diğer hakemlerin verdiği notları veya ara sonuçları öğrenmeye çalışmaz,
5. Yalnızca değerlendirmeye odaklanır; seyirci, hakem veya sporcularla iletişim kurmaz, dikkatini dağıtacak elektronik cihaz veya kamera kullanmaz,
6. Ödül törenleri sırasında yarışma alanından çıkar, ödül törenini izleyemez,
7. Görev süresince sevinç, üzüntü ve benzeri duygularını belli edemez,
8. Yarışma sırasında çalan müzikle dans edemez, şarkıya eşlik edemez.

C-6) SOSYAL MEDYA KURALLARI

1. Hakem, resmî görev süresinin başlangıcından yarışmanın ertesi günü sabahına kadar sosyal medyada hiçbir konuda paylaşım yapamaz, mesaj yayımlayamaz veya başkalarının paylaşımlarına katkıda bulunamaz. Bu sürede kamuya açık konuşma yapamaz ve fotoğraf için poz veremez.
2. Bu yasak yarışma salonuyla sınırlı değildir; yarışma alanını, **konaklama yerlerini** ve yarışmanın yapıldığı şehri de kapsar.
3. Hakem, görev aldığı yarışmayla bağlantılı olarak yorum yazısı, özçekim veya benzeri yollarla kendisinin tanıtımını yapamaz.
4. Hakem sporcular, antrenörler, diğer hakemler ve dans camiası mensupları hakkında kötüleyici veya kişisel paylaşım yapamaz.
5. Paylaşımlar gizli veya özel bilgi içeremez, belirli kişilerin faaliyetleri hakkında yorum yapamaz ve federasyon adına yapılmış izlenimi veremez.

C-7) HAKEMLİKTE MANİPÜLASYON

Hakem Yükümlülükleri

1. **Bahis:** Hakem, görev aldığı yarışma veya dans sporu üzerine bahis oynayamaz.
2. **Manipülasyon:** Hakem, kendisine veya başkasına haksız çıkar sağlamak amacıyla yarışmanın sonucunu ya da gidişatını usulsüz şekilde değiştirmeye yönelik hiçbir düzenlemeye, eyleme veya ihmale karışamaz.
3. **Menfaat:** Hakem, manipülasyon veya başka bir yolsuzlukla bağlantılı para, hediye ya da başka bir menfaati veremez, isteyemez ve kabul edemez.
4. **İçeriden bilgi:** Hakem, görevi sayesinde öğrendiği ve kamuya açık olmayan yarışma bilgilerini bahis, manipülasyon veya yolsuzluk amacıyla kullanamaz. Bu amaçlarla kullanılabileceğini bildiği ya da bilmesi gerektiği durumda kimseyle paylaşamaz, bu bilgi için menfaat alamaz veya veremez.
5. **Bildirme:** Hakem, kendisine gelen bu yöndeki teklifleri ve fark ettiği şüpheli durumları ilk fırsatta bütün ayrıntılarıyla Hakem Kuruluna bildirir.
6. **İş birliği:** Hakem, bu konulardaki incelemelerde doğru ve eksiksiz bilgi verir; incelemeyi engelleyemez, geciktiremez, belge gizleyemez veya yok edemez.

Önleyici Tedbirler

1. Eğitim ve Farkındalık:

- Hakemlere düzenli olarak etik, ahlak ve manipülasyon riskleri hakkında eğitim verilmelidir. Bu, onların riskleri erken fark etmelerine yardımcı olur. Verilme şekli müsabaka esnasında başhakemin sonrasında MHK denetimindedir.

2. Şeffaflık ve İzleme

- **Yarışma Analiz Sistemleri: Hakemlerin kararları izlenebilir**. Yarışmanın herhangi bir kategorisinin herhangi bir heat'i videoya alınıp baskı altında olunması vb. durumlarda verilmiş kararlar varsa şeffaf bir şekilde incelenebilir. Ayrıca tüm hakemlere sınavlarda Performans Denetimi yapılarak kararlar ve güncel bilgi durumu Hakem Kurulu tarafından incelenir. Bu, keyfi kararların önüne geçer ve hesap verebilirliği artırır.

3. Bağımsız ve Güçlü Yapılar:

- **Hakem Atama Sistemi:** Hakemlerin yarışmalara atanma süreçleri, tamamen ve sadece Karayip Dansları Hakem Kurulu tarafından oy birliği/oy çokluğu ile bağımsız bir şekilde yapılır. Bunun dışındaki durumlara, söylentilere ve olaylara itibar edilmez.

4. Finansal Destek:

- **Adil Ücretlendirme:** Hakemlere yeterli ödenek imkânı sağlandığında, maddi yetersizlik nedeniyle güdülenme ve değerli hissetme gibi olguları desteklemiş olur. Böylece hakemlerin manipülasyona açık hale gelmelerinin önüne geçilmiş olur.

5. Yaptırımlar ve Hukuki Koruma:

- Manipülasyon girişiminde bulunan taraflara (sporcu, antrenör, kulüp başkanı, veli vb.) ilişkin Hakem Kurulu raporu koordinatör ve yönetim kuruluna iletilir. Gerek duyulursa dosya disiplin kuruluna yönetim kurulu tarafından aktarılır. Bu kişilere Disiplin Kurulu TDSF YK kararı ile yaptırım uygulayabilir.

6. Etik Kurulların Güçlendirilmesi:

- Hakemlerin karşılaştıkları etik sorunları ve manipülasyon şikâyetlerini değerlendiren, gerektiğinde bu girişimleri bildirmek için güvenli bir iletişim hattı sağlanmalıdır.

C-8) HAKEM YEMİNİ

Her sezon başı hakem kurulu tarafından yapılan seminerde, hakemler yemin eder. Yemin sırasında Federasyon Başkanı veya temsilcisi hazır bulunur.

Hakem Yemini: " Varlığım ve kişiliğim adına söz veriyorum; Görev aldığım almadığım tüm müsabakalarda, öncesinde ve sonrasında görevimi tam bir tarafsızlıkla, kurallara saygı göstererek ve bu kurallara uyarak yapacağıma, her sporcuyu önyargısız, hiçbir baskı ya da etki altında kalmadan değerlendireceğime, sporcuların emeğine ve bize duyulan güvene layık olacağıma;

Sportmenlik, türk dans sporu, şahsım ve kariyerim üzerine yemin ederim.

Hakem yemini tüm hakemlerin sesli iştirakı ile tamamlanır. Hakem yeminine iştirak etmemiş hakemlere görev verilmez.

D) HAKEM DEĞERLENDİRME SİSTEMİ (HDS)

D-1) GENEL ESASLAR

WDSF Caribbean ABSOLUTE JUDGING SYSTEM (AJS)'den uyarlanmıştır.

"Teknik (Kalite) - Müzikle Uyum - Partner/Solo/Takım Dans Becerisi - Koreografi ve Sunum" olarak 4'e ayrılır. Sporcular için aşağıda açıklanan ana unsurlar ve onlara bağlı alt bileşenler göz önünde bulundurularak değerlendirme yapılır.

- Hakemlerin değerlendirmelerde 'Ortak bir dil oluşturma' adına, kriterler birer araçtır.
- Bu kriterler;
- **Temelde Gerekli Olan Kriterler**
- **Gelişmiş Kriterler**

olarak belirlenmiştir. Başlangıçta hareketlerin doğru uygulanışı aranırken ileri aşamalarda dansa sanatsal değer katma durumu göz önüne alınmalıdır. En iyi dansçı ya da dansçılar, çalan müziğin yapısına ve dansa göre hazırlanmış olan sete en iyi şekil verebilen, üstünde oynayabilen dansçılar ve tüm kriterlerde ustalık gösteren ve bu kriterlere uygun dans eden dansçılardır.

- ABSOLUTE JUDGING SYSTEM (AJS) yani Hakem Değerlendirme Sistemi (HDS), Puanlama (skating) sistemleri gibi karşılaştırmalı sistemleri tamamlamak amacıyla geliştirilmiştir.
- 1 ile 10 arası değerlendirilip işaretleme yapılır. 4 kriter de eşit ağırlığa sahiptir.
- Hakemler final turlarında bu 4 kriteri 2'şerli (TQ-PS, MM-CP) değerlendirebilecekleri gibi 4 kriterin hepsini ayrı ayrı da değerlendirebilirler.

D-2) KRİTERLER ve ALT BİLEŞENLER

TEKNİK KALİTE (TQ)	MÜZİĞE UYUM	PARTNER/SOLO/TAKIM DANS BECERİLERİ	KOREOGRAFİ ve SUNUM
-Sporcuların gerekli hareketlerin icrasındaki kalitesi -Zor beceriler altında vücut mekaniğinin açıklığı, kontrolü ve verimliliğini -Hareket mekaniğindeki doğru geçişleri ifade eder. %25	-Sporcuların zamansal doğruluğu ve müzikal diyaloğu önemlidir. -Branşa özgü enstrüman bilgisi ve kullanımı, müzik yapısını bedeninde gösterebilme yetisi belirleyicidir. -Sporcudaki zamanlama, ritim, vücut dili ve dinamik hareketlerdeki doğruluk, temiz ve net bir şekilde gösterilmelidir. %25	-Sporcunun, sahnede çevresi ile sağladığı iletişim. -Mekânsal kurgu ile kullandığı bağlantılar -Partneri ve takımı ile olan senkronizasyon becerisi -Partner, solo ve takım formatlarındaki alan kullanımı-yönetimi becerisi belirleyicidir. %25	-Sporcunun; koreografisini icra ederken izlediği kompozisyon ve kurgu -Sunumdaki tansiyon ile, bu kriterleri hangi yapı, denge ve pist kullanımı ile gerçekleştirdiği. -Yarattığı Dansçı karakterini görsel bir şölen ile izleyenlere aktarabilme becerisi. %25

TEKNİK KALİTE (TQ)		MÜZİĞE UYUM (MM)	PARTNER/ SOLO / TAKIM DANS BECERİLERİ (PS/SS/TS)	KOREOGRAFİ ve SUNUM (CP)
Duruş (Postür)	Dönüş ve Spin teknikleri, figürleri	Zamanlama / aksak zamanlama	Fiziksel iletişim, ifade / Ayak çalışması ve yoğunluğu /Adımlama becerisi, gerekliliği	Yapı ve kompozisyon
Dans tutuşları, çerçeve ve partner ilişkisi	İzolasyon / Koordinasyon	Ritim / adım uyumu	Denge-karşıt denge kullanımı, tutuşlar / düşüşler İzolasyon ve Uyum	Sözsüz iletişim
Denge ve Kontrol	Zor ve Beceri isteyen figürler	Müzikal yapı	Alan Kullanımı	Pozisyon alma / Alan Yönetimi
Ayak, adımlama, bilek ve kalça hareketleri beceri ve tekniği	Dinamik kullanımı		Senkronizasyon	Karakterizasyon
Karayip dansları teknikleri	Lift (Kaldırmalar)		Performans Odaklama-Zorluk	Enerji kullanımı
Genel dans hareketlerinin doğruluğu			Tutarlılık/Toparlanma	Atmosfer
Hazırlık, Figür Tamamlama ve Toparlanma süreci ile Hat, Çizgiler ve genişletilmiş çizgiler (hacimli dans)				

D-3) HAKEM DEĞERLENDİRME SİSTEMİ KRİTER ve ÖLÇÜTLERİNİN ALT BİLEŞENLERİ

TEKNİK (KALİTE)

T1. Duruş (Postür)

Hakem, dansçıların genel duruşunu değerlendirirken, omurga hizası, omuz açıklığı ve vücut bütünlüğüne odaklanır. Her hareketin dinamik duruşu, gövde eklerinin doğru pozisyonlarda olmasıyla birleşmelidir.

T2. Ayak Hareket Becerisi – Ayak Tekniği - Adımlama becerileri (Temel adım gerekliliği)

Ayak hareketleri, dansın en temel yapı taşıdır. Hakem, her iki ayağın yerle temasını, bileklerin pozisyonlarını ve bu hareketlerin netliğini inceler. Ayrıca, bilinçli ayak, boştaki ayak, merkez ve geleneksel adımlama kullanımları çok önemlidir. Adımlamalar uygun zamanlama ve görünür stilistik niyetle açıkça uygulanmalıdır. Temel adım, hem eşli dans sırasında hem de varsa ayak hareketleri bölümlerinde görünmelidir. Bu, hakemlerin zamanlamayı, kişisel stili ve sporcunun, dans türünün özüne ilişkin yorumunu değerlendirebilmesini sağlar.

T3. Denge ve Kontrol

Hakem, dansçının hem statik pozisyonlardaki hem de dinamik hareketlerdeki denge yeteneğini değerlendirir. Ağırlık aktarımındaki stabilite, dansçının güvenilirliğini ortaya koyar.

T4. Dans Tutuşları (Çerçeve) ve Partner İlişkisi

Çiftlerde, el tutuşları ve temas noktalarının hem estetik hem de teknik açıdan uyumlu olması gerekir. Bu temasların hareketlerin akıcılığına etkisi ile partnerlerin birbiriyle koordinasyonu gözlemlenir.

T5. Hazırlık, Figür Tamamlama ve toparlanma / hatlar ve genişletilmiş çizgiler (hacimli dans) Hakem, her figürün başlangıcını, sergilenme anını ve bitişinde oluşturulan hatların ve uzantıların (şekillerin) netliğine, görsel etkisine ve estetiğine bakar ve analiz eder. Dansçı ya da dansçıların, vücutlarının dansta ulaşabildikleri sınırlarını sonuna kadar kullanabilme yeterlilikleri önemlidir. Bu hatlar, dansın genel kalitesini belirler. Figürlerin bir sonraki hareketlerle nasıl birleştirildiği, koreografik akışın önemli bir göstergesidir.

T6. Dönüş ve Spin Teknikleri Figürleri

Hakem, sürekli spinler, üç adımlı dönüşler ve diğer dönüşlerin teknik doğruluğunu değerlendirir. Dönüşlerde denge, hız kontrolü, kontrollü vücut tutuşu ve hareketlerin netliği önemli değerlendirme unsurlarıdır.

T7. İzolasyon ve Koordinasyon

Gövde parçalarının bağımsız ve/veya birlikte hareket etmesi becerisi, dansçının teknik yeterliliğini gösterir.

Hakem, izolasyon sırasında başka bölgelerdeki deformasyonları gözlemler ve analiz eder.

T8. Zorluk ve Beceri İsteyen Figürler

Ek beceri gerektiren zor figürlerin gerçekleştirilmesi, dansçının teknik düzeyini, yaratıcılığını ve özgünlüğünü ortaya koyar. Bu figürlerin zorluk derecesine ve başarıyla uygulanmasına dikkat edilir.

T9. Dinamik Kullanımı

Hakem, dansçının hareketlerde ağırlık, zamanlama, yön ve enerji kullanımını değerlendirir. Bu unsurların estetik ve teknik açıdan uyumu, performansı tamamlar.

T10. Liftler (Kaldırmalar)

Sporcuların liftlerin uygulanması öncesi, sırası ve sonrasında, ekledikleri karmaşık ve süsleme figürler, görsel etkiyi ve riski artırır. Hakem bu uygulamaların sporcular tarafından ne kadar kolay, zahmetsizce ve akışta devam edilerek gerçekleştirildiğine bakar. Lifti gerçekleştiren çiftin sunumdaki uyumu belirleyici faktördür.

T11. Karayip Dansları Tekniği-Figürleri:

Karayip danslarına özgü hareketlerin düzgün bir şekilde uygulanması, dinamik ayak hareketleri, öze uygun kalça ve omuz hareketleri, karmaşık desenler ve ifade edici vücut hareketleri içerir: Karayip Dansları (karmaşık ayak hareketleri, kalça, omuz, göğüs ve eklem kullanımları, karayip danslarına özgü duruşlar, dramatik dönüşler, partner çalışması, yan yana shine'lar) gibi kendine özgü teknikleri içerir. Hakem teknik değerlendirme yaparken bu dansların gerektirdiklerini göz önünde bulundurur.

T12. Genel Dans Hareketlerinin Doğruluğu:

Dansa özgü hareketlerin doğru sergilenmesi, dansçının stile olan hâkimiyetini gösterir. Hakem, esneme, dönüş, eğilme ve ağırlık aktarımı gibi geniş yelpazede dans hareketlerini yapabilme yeteneğini inceler.

MÜZİĞE UYUM

M1. Zamanlama/Aksak Zamanlama: Hakem, dansçıların hareketlerini müziğin temposuna uygun şekilde gerçekleştirme becerisini gözlemler.

- **Tam Zamanlama:** Hakem, dansçıların her bir adımını müziğin belirli bir ritmik vuruşuna denk getirip getiremediğini analiz eder. Bu, dansçıların müziği doğru bir şekilde hissettiğini ve yansıttığını gösterir.

- **Aksak Zamanlama:** Hakem, dansçıların kasıtlı olarak, müziğin temposunu aşan veya gerisinde kalan yaratıcı, aksak zamanlamalar sergileyip sergilemediğini ve bunun estetik bir bütünlük oluşturup oluşturmadığını değerlendirir.

M2. Ritim: Hakem, dansçıların adımlarını müziğin ritmik kalıplarına göre ayarlama yeteneğini değerlendirir. Dansçıların, ritimdeki değişikliklere uyum sağlama becerisi ile müzikteki ani hızlanmalar veya yavaşlamalara olan reaksiyonu çok önemlidir ve dansın estetiğine katkı sağlar. Belirli bir ritim kalıbı içinde kalıp o ritmi sürdürebilen sporcular, sürdüremeyenlere göre pozitif değerlendirilir.

Bir hakem için sporcunun müzik farkındalığı ve doğru ritim sürekliliği en önemli kıstastır. Heat içinde üst tur için yeterli ritim hatası yapmayan sporcu yoksa, hakem; ritim dışındaki unsurlara bakarak görevine devam eder. Yanlış ritimde dans etmek diskalifiye sebebi değil **negative değerlendirme sebebidir.**

M3. Müzikal Yapı: Hakem, dansçıların ifade, melodi, koro ve yoğunluk gibi çeşitli müzik öğelerine tepki verme ve bunları performanslarına dâhil etme yeteneği ile hikâyeyi müziğe uygun şekilde anlatıp anlatamama yeteneğini inceler. Müzik türünü yansıtacak şekilde dans etmek, Hakemlerin sporcuyu bir üst tura taşıma kriterlerinden biri olmalıdır. Sporcunun bu yapıya uygun dans etmesi Pozitif değerlendirme için bir sebeptir.

EŞLİ – SOLO - TAKIM DANS BECERİSİ

EŞLİ DANS BECERİSİ

E1. Fiziksel İletişim

Hakem, partnerlerin birbirlerine fiziksel temas yoluyla nasıl bilgi aktardığını gözlemler. Gövdenin farklı bölümleriyle yapılan bu iletişim, hareketlerin doğru bir şekilde anlaşılmasını ve uygulanmasını sağlamalıdır. Fiziksel iletişimdeki akışkanlık ve netlik, partnerler arasındaki uyumu ortaya koyar.

Ayrıca duyguları, niyetleri ve anlatılmak istenen hikâyeyi, sadece beden hareketleriyle açık ve etkileyici bir şekilde ifade etme yeteneğidir.

E2. Aşırı Denge-Karşıt Denge-Tutuşlar

Partnerlerin hareketleri sırasında denge sınırlarının ötesine geçtikleri durumlarda, bu dengenin nasıl korunduğu değerlendirilir. Hakem, partnerler arası denge unsurlarının ve tutuşların teknik doğruluğunu, estetik görünümünü ve koordinasyonunu inceler. Bu tür hareketlerin riskli figürlerle uyumlu bir şekilde yapılması, uyum yeteneğini yansıtır.

E3. Alan Kullanımı (space)

Hakem, partnerler arasındaki mesafenin ve boşluğun nasıl yönetildiğini gözlemler. Hareketler sırasında alanın etkili kullanılması, partnerlerin uyumlu bir şekilde hareket etmelerine olanak tanır.

Alanın hatalı kullanımı, akışkanlığın bozulmasına neden olabilir.

E4. Senkronizasyon

Karşılıklı, yan yana veya eş zamanlı gerçekleştirilen adımların uyumu, partnerlik başarısının önemli bir göstergesidir. Hakem, adımların zamanlamasını ve senkronizasyonun doğruluğunu inceler. Bu uyum, müzikle birleştiğinde estetik bir bütünlük yaratır.

E5. Tutarlılık

Partnerlerin, uyumlarını ve partnerlik becerilerini performans boyunca koruyup koruyamadıkları hakemin odak noktasıdır. Hakem, performans süresince hiçbir kopukluk olmamasına dikkat eder.

Süreklilik, partnerlerin uyumlu bir dans deneyimi sunduklarını gösterir.

SOLO DANS BECERİSİ

S1. Ayak çalışması Yoğunluğu, Netliği ve Adımlama Becerisi: Hakem, dansçının ayak çalışmasındaki uygun zamanlamayı görünür stilistik niyetle gerçekleştirmesine, geçişlerine ve toparlanması sürecine bakar. Dansçının bilinçli ayak kullanımı, boştaki ayak kullanımı gibi unsurlar önemlidir.

S2. İzolasyon Dansçının basit ya da karmaşık hareketlerde vücudunun bölümlerini ne kadar bağımsız olarak kullandığını ve vücut bölümlerinin katmanları net bir şekilde sıralayabilme yeteneğini inceler.

S3. Alan Kullanımı: Hakem, dansçının, sahne veya performans alanını kullanmadaki etkinliğini, mekânsal farkındalık ve hareketteki verimliliğini göstererek dinamik ve ilgi çekici performanslar yaratma yeteneğini inceler.

S4. Toparlanma ve Tutarlılık: Hakem, dansçının figürler arasındaki aksaklıkları giderebilme becerisi ile performans boyunca önemli bir değişiklik göstermeden, tüm performansta teknik ve sanatsal kalitesini koruyabilme yeteneğini değerlendirir.

S5. Performans Odaklanma: Hakem, dansçının sahnede dansçı kimliğini koruyabilme isteğini ve arzusunu gözlemler.

TAKIM DANS BECERİSİ

G1. Partnerlik ve Senkronizasyon: Hakem partner ve takım arasındaki bağı, ritimsel, duygusal ve hareket olarak enerji ve uyumlarındaki eşzamanlılığını gözlemler.

G2. Grup Koordinasyonu: Dansçıların, sadece birlikte hareket etmelerinden ziyade bu hareketler esnasında yapılan figürlerin ve akrobatik hareketlerin sekteye uğramadan, müzikal yapının dışına çıkmadan özgün ve akıcı bir şekilde 'tek bir ruh gibi' devam ettirebilme becerilerini ifade eder. Hakem dansçıların birbiri arasındaki bağı/bağlantıları inceler, değerlendirir.

G3. Formasyon ve Alan Farkındalığı: Dansçının hem kendi ekseninde aynı zamanda diğer dansçı/dansçılarla birlikte ekip yörüngesinde gerçekleşen yer değiştirme becerisini ifade eder. Hakem, sporcuların dans akışını bozmayan yer değiştirmeleri (patern geçişleri), basitten karmaşığa ya da karmaşıktan basite sahnenin yatay ve dikey düzleminde kullanabilme becerisini değerlendirir.

G4. Takım Uyumu Liderlik ve Enerji: Hakem, grup üyelerinin performans süresince takım olarak hareket edebilme becerilerini, liderlik değişimindeki enerjilerini koruyup koruyamadıklarını kontrol eder.

KOREOGRAFİ ve SUNUM

K1. Yapı ve Kompozisyon

Hakem, branşa özgü dans figürlerinin düzen, zamanlama, alan kullanımı, partner ya da bireysel çalışma ve zorluk seviyeleri gibi unsurların koreografi içinde nasıl dengelendiğine bakar.

K2. Sözsüz İletişim:

Bireysel, partnerle veya izleyiciyle beden dili, jestler, yüz ifadeleri, odak noktası ve yakınlık yoluyla etkili bir iletişim kurma becerisi.

K3. Pozisyon Alma ve Alan Yönetimi: Performans alanını stratejik ve verimli bir şekilde kullanma; hem Freestyle hem koreografi için doğru pozisyonları seçme hem de diğer çiftlerle çarpışmadan dansı sürdürme becerisi.

K4. Karakterizasyon: Her dans stiline özgü hareket ve ifadeleri kullanarak o dansın karakterini yansıtma yeteneği. Hakem bu beceriyi gözlemler.

K5. Enerji Kullanımı: Performans boyunca enerjiyi yaratma, sürdürme ve uygulama becerisi.

Bu enerji; hareketin genişliği, hızı, gücü, esnekliği ve yoğunluğu gibi unsurlarla yansıtılır.

K6. Atmosfer: Partnerli ya da bireysel olarak performans boyunca dansın duygusal havasını yansıtma ve seyirciyle bağ kurma becerisi. Yalnızca jestlerle değil, tüm vücut hareketleriyle duygusal atmosferin yaratılması beklenir.

K7. Negatif sunum: Sporcular tarafından performans sırasında hakemlere ya da seyirciye doğru dans adı altında yapılan gayriahlaki hareket, poz ya da davranışlar, negatif olarak değerlendirilir.

Alıntı & Kopya Koreografiler; Bir antrenörün tüm sporcularına verdiği benzer veya aynı koroegrafiler kopya koreografi olarak değerlendirmez. Koreografın haberi ve bilgisi olmadan alınan/kullanılan koroegrafiler ve buna eşlik eden müzikler tespit edildiğinde; başhakem ilgili dökümanları inceleyerek karar verir. Başhakem spor etik değerler kapsamında sporcuyu sıralamadan çıkartabilir. Başhakem gerek gördüğü takdirde sporcu – antrenörden koreografi & müzik kullanım hususunda yazılı izin dokümanı talep edebilir.

D-4) PUANLAMA SİSTEMİ

Hakemler her kriteri 1 ile 10 arası, eşit yüzdelik dilim ile değerlendirir.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME STANDARDI

Puan	Düzey	Açıklama
10	Olağanüstü-Mükemmel	Kusursuz, sanatsal, çarpıcı.
9	Harika	Etkileyici, orijinal, unutulmaz.
8	Çok İyi	Hatasız, yaratıcı, sağlam.
7	İyi	Güçlü, uyumlu, etkili.
6	Ortalamanın Üstü	Akıcı, uyumlu, eksiklikler var.
5	Ortalama	Doğru, genel seviyede, sıradan.
4	Orta Altı	Temel var, akış eksik, kısmen var.
3	Zayıf	Eksik, kopuk, ifade zayıf.
2	Yetersiz	Temel düzeyde, tutarsız, zayıf.
1	Başarısız	Hatalı, uyumsuz, etkisiz.

- **Hakemler, tüm yaş grupları ve kategorilerde yarışan sporcuları tek bir 10'luk sistemde değerlendirmelidir. Küçük yaş kategorilerinde maksimum puan baremi uygulanır.**

PERFORMANS DEĞERLENDİRME STANDARDI PUANLAMA AÇIKLAMALARI

TEKNİK / KALİTE	Ortalamanın Üzerinde 6 puan	Çok iyi 8 puan	Olağanüstü - Mükemmel 10 puan
GENEL TANIM	Basit figürlerde doğru aksiyon, orta düzey hassasiyet ve ara sıra telafi edilebilir hareketler kabul edilir.	Basit ve karmaşık figürlerde doğru ve net baskı/ağırlık aktarımı vardır. İzolasyon çoğunlukla doğru; hatalar nadirdir.	Yüksek hız ve hacimde aşırı hassasiyet gerektiren hareketler; tüm vücutla koordineli işleyen telafiye gerek duyulmayan hareketler vardır. Karmaşık diziler zahmetsiz olarak işlenir.
DURUŞ (Postür)	Vücut parçaları (baş, omuz, göğüs kafesi, kalça, bacaklar, ayaklar) basit / hareketsiz pozisyonlarda hizalıdır.	Tüm vücut öğeleri duruş ve postüre katılır; Hareketin dinamik kalitesi, karmaşık figür ve hatların içinde korunur.	Hareketle ilişkili doğru duruş sergilenir ve az çaba ile gösterilir. Duruş geçişleri optimize ve gerginlik yoktur.
DANS TUTUŞLARI	Farklı tutuş pozisyonları ve yerleşimleri için doğru bir yapı mevcuttur.	Tutuş, ortak bir merkez etrafında oluşturulur, yapılan figür hattındaki uyum korunur.	Kollar/eller gövdeden bağımsızdır, detaylı hatlarda hassaslık ve yumuşaklık söz konusudur. Sıfır sertlik vardır.
DENGE ve KONTROL	Vücuttaki dikey duruşta ara sıra titremeler olabilir.	Karmaşık figürlerde etkili mikro ayarlamalar yapılır. Ağırlık merkezi çizgisi net olarak anlaşılmıştır.	Denge ve karşıt dengede tam kontrol mevcuttur.

TEKNİK / KALİTE	Ortalamanın Üzerinde 6 puan	Çok iyi 8 puan	Olağanüstü - Mükemmel 10 puan
AYAK HAREKETLERİ-TEKNİĞİ, ADIMLAMA BECERİSİ	Basit ayak hareketleri doğru net ve açıktır. Karmaşık olanlarda hatalar vardır.	Ayak hareketi ve adımlama baskısı, basit ve karmaşık hareketlerde nettir. Ağırlık aktarımında bedenler koordinelidir.	Kusursuz ayak hareketleri; akıcı, ağırlık transferi ve omurga hareketleri ile uyumludur.
KARAYİP DANSLARI TEKNİĞİ - FİGÜRLERİ	Öze uygun genel/özel aksiyonlar orta doğrulukla yapılır.	Branşa özgü kalça, baş, omuz, ayak ve vücut aksiyonları yüksek doğrulukta uyumludur.	Maksimum verim, geniş ve hacimli hareket kabiliyeti, gelişmiş izolasyonlar mevcuttur.
GENEL DANS HAREKETLERİNİN DOĞRULUĞU	Bazı temel hareketler (esneme, dönme, eğilme, zıplama vb.) uygulanır.	Vücudun farklı bölümleriyle bu temel hareketler, becerikli bir şekilde birleştirilir.	Gerekli hareketlere ek olarak başka hareketler de müzikal bütünlük ile birleştirilir.
HAZIRLIK-AKSİYON-TOPARLANMA ÇİZGİLER/UZATILMIŞ ÇİZGİLER	Hareketler arası geçişler düzgün şekilde yapılır. Çizgiler ve uzatılmış çizgiler uygulanırken denge korunur.	Hazırlık, hareket ve toparlanma aşamaları net şekilde gösterilir. Hareketlerin çizgi oluşturma verimliliği, doğru koordinasyon ile gerçekleştirilir.	Bir hareketin bitişi diğerinin hazırlığı olur. Geçişler tamamen akıcı olur. Çizgi yaratma öncesinde, sırasında ve sonrasında ek hareket genel yapıya entegre edilir.
DÖNÜŞ - SPİN TEKNİĞİ-FİGÜRLERİ	Temel teknik dönüşlerde, kontrollü bir hız ve dengeli bitirişler vardır. Minimum denge kayıpları olabilir.	Dönüş derecesi artırılır, dönüş hızı partnerli ya da partnersiz olarak nettir. Dönüş ve spinler yüksek hızda gerçekleştirilir ve vücut bütünlüğü korunur.	Farklı dönüş ve spin türleri, çeşitli mekânsal seviyelerde yüksek hız ve netlikte uygulanır, sonrasında pürüzsüz bir konumlanma ve toparlanma vardır.
İZOLE HAREKETLER/ KOORDİNASYON	Farklı vücut bölümlerinin kullanımı görünür. Bazı karışıklıklar mevcuttur.	Baş, üst beden, kalça, bacaklar ve ayakların koordinasyonu hassas ve net şekilde sağlanır.	Bir vücut bölgesiyle hareket başlatılırken, başka bir bölgeyle eşzamanlı vurgulama yapılır; maksimum izolasyon ve koordinasyon gösterilir.
DİNAMİKLER	Bazı dinamiklerin, ara sıra aşırı kullanımı ve tekrarı görülür.	Ağırlık, Zaman, Yön, Enerji gibi dinamikler, özellikle ve bilinçli olarak uygulanır.	Karmaşık, dinamik yapılar koordinasyon kaybı olmadan yerinde uygulanır.
KALDIRIŞLAR (Liftler)	Kaldırılan dansçı tamamen yerden kesilmiş şekilde dengede tutulur ve stabilite sağlanır.	Kaldırışlar güç ve koordinasyonla uyumlu, kontrollü geçişlerle ve akıcı şekilde gerçekleştirilir.	Kaldırış öncesi, sırası ve sonrasında ek hareket unsurları eklenir; bu da performansın zorluk ve sanatsal ifadesini artırır.
BECERİ İSTEYEN FİGÜRLER	Zorluk unsuru vardır ancak figürler tahmin edilebilirdir.	Zor ve ek beceri isteyen figürler akıcı bir şekilde gösterilir.	Yüksek riskli bağlantılar zahmetsiz ve akıcı geçişler ile gösterilir.

MÜZİĞE UYUM	Ortalamanın Üzerinde 6 puan	Çok iyi 8 puan	Olağanüstü - Mükemmel 10 puan
ZAMANLAMA/AKSAK ZAMANLAMA	Zaman zaman erken veya geç yapılan adımlar görülebilir. Ritimle oynama sonrasında, dönüşlerde gecikmeler yaşanır.	Ritimle oynama sonrasında dönüşler temizdir, ritim kaybı yaşanmaz.	Zamanlama tamamen hassastır. Shuffle veya gecikme, sanatsal amaçla kullanılır. Anında dönüş yapılır; mikro-zamanlama kullanımı belirli enstrümanlara yanıt verirken genel ritim korunur.
RİTİM	Dansçı, beden hızı ve ayak hareketleriyle güçlü, orta ve zayıf vuruşları ifade eder.	Vücut hızı, ayak aksiyonları ve izole hareketlerle hem müzikal hem de vurmalı (perküsyon) vurguların dengesi sağlanır.	Birden fazla ritim katmanı (bas, perküsyon, melodi) aynı anda vücut, ayak veya izole hareketlerle ifade edilir. Birincil ritim korunurken karşı-ritimler net biçimde oluşturulur.
MÜZİKAL YAPI	Dansçı 8 ölçülük yapının farkındadır. Başlangıç ve bitişleri tanır; bazı vurgular doğru anlarda yapılır.	Geçişler ve hareket özellikleri, müzikal cümlelerin sınırlarında gerçekleşir. Motifler geliştirilip çözüme ulaştırılır; sessizlik ve nefes bilinçli olarak kullanılır.	Koreografi, müziğin bölümlerine (verse, mambo, bridge vb.) göre ustaca yapılandırılmıştır. Gerilim ve rahatlama dengesi kusursuz biçimde ayarlanır. Müzikal diyalog doğal ve kaçınılmaz bir bütünlük hissi yaratır.

EŞLİ DANS BECERİSİ	Ortalamanın Üzerinde 6 puan	Çok iyi 8 puan	Olağanüstü - Mükemmel 10 puan
GENEL	Basit koşullar altında temel "lead/follow" (yönlendirme ve takip) ilişkisi görülür. Alan kullanımı zaman zaman verimsizdir; senkronizasyon genelde kabul edilebilir düzeydedir ancak küçük kaymalar olabilir. Eşli bağlantı; dansçılar birbirinden ayrıldığında zayıflar.	Eşler, paylaşılan merkezde hassas el/kol koordinasyonuna sahiptir. Ayak ve vücut uyumu, farklı hareketlerde bile korunur. Eşli dans, temaslı ya da temassız durumlarda tutarlıdır.	Sürekli çift yönlü iletişim vardır; dansçılar arasında görünmez ama güçlü bağ hissedilir. Düşüş ve kaldırışlarda hız ve kontrol mükemmeldir. Alan kullanımı, mesafe ve iniş anları kusursuz biçimde eşzamanlıdır. Tüm hareketlerde tam bir senkronizasyon sağlanır;
FİZİKSEL İLETİŞİM	Yönlendirme ve takip işlevselidir ancak zaman zaman geç veya ağır kalabilir. Ortak denge merkezi (shared centre) bazen kararsızdır, iletişim kesik kesik ilerler.	Dansçılar arasında çift yönlü bir iletişim vardır. Tonlama, karşılıklı olarak uyum sağlar, ortak denge sabittir. Temas içinde ya da temas dışında sinyaller net biçimde iletilir.	İletişim tamamen zahmetsizdir. Dansçılar birbirinin niyetini önceden hisseder; sinyaller neredeyse görünmez hale gelir. Her hareket, her hızda anında karşılığını bulur.
AŞIRI DENGE/ KARŞIT DENGE/ TUTUŞLAR	Aşırı denge veya karşı denge prensiplerine dayalı tutuşlar sergilenir.	Duruş, denge ve koordinasyon korunarak tutuşlar kontrollü biçimde gerçekleştirilir.	Aşırı veya karşı denge kullanılarak tutuşlar ustalıkla kontrol edilir. Bunlar, genel performansa kesintisiz şekilde entegre edilir.
ALAN KULLANIMI (PARTNERLİ)	Figürler ve figür birleşimleri doğru pozisyonlama ve yeterli mesafe ile uygulanır. Liderlik ve takip bazen geç ve belirsiz olabilir.	Bilinçli alan kullanımı, net ve fiziksel olmayan yönlendirme ve davetler vardır. Alan taramasında izlenecek yol/yollar planlıdır.	Partnerler arası mesafe ustaca, en uygun mesafe ve en doğru vurgularda gerçekleştirilir. Tüm performans boyunca kesintisiz bir farkındalık ve bağ hissi sürdürülür.
SENKRONİZASYON	Partnerler arası küçük kaymalarla birlikte, kabul edilebilir bir senkronizasyon mevcuttur; hızlı bölümlerde senkrondaki küçük farklar belli olur.	Roller arası tutarlı senkronizasyon vardır. Figür ve bağlantı giriş/çıkışlarında tam hiza görünür ve sergilenir.	Performans boyunca, aşırı hızda bile hatta nefes düzeyinde dahi uyum vardır. Farkındalık ve sezgisel eşzamanlılık sürekli olarak sergilenir.
TUTARLILIK	Partnerler arası genel kalite sabittir. Küçük hatalar, görünür düzeltmelerle giderilir.	Baştan sona istikrarlı bir partner uyumu söz konusudur. Toparlanmaları ise belli olmayacak şekilde, hızla giderilir.	Baskı ve stres altında bile performansta uyumlu ve kararlı eşleşme vardır. Toparlanma gerekmez.

SOLO DANS BECERİSİ	Ortalamanın Üzerinde 6 puan	Çok iyi 8 puan	Olağanüstü - Mükemmel 10 puan
AYAK ÇALIŞMASI, YOĞUNLUĞU ve NETLİĞİ	Ayak çalışması orta yoğunlukta, uygulanış genellikle temiz; ara sıra bağlantı ve figür geçişlerinde bulanıklık ve geç toparlanmalar olabilir.	Ayak çalışması yüksek yoğunlukta, uygulanış net olarak gözükür; senkop, geçişleri ve bağlantılar temizdir. Adım basıştan ses gelmez.	Ayak çalışması maksimum yoğunlukta ve tüm detaylar görülecek şekilde nettir. Bu çalışmada aynı zamanda mükemmel bir tempo kontrolü mevcuttur.
İZOLASYON KATMANLARI	Temel hareket ve figürlerde tekli izolasyon kullanımları vardır. Birden fazla vücut bölümü izolasyona dâhil olduğunda küçük karışmalar olur.	Aynı anda vücudun 2 ya da 3 farklı bölgesini, birbirinden bağımsız olarak net geçişler ile gösterir. Sorunsuz bir bütünlük vardır.	Vücudunun kullanabildiği tüm bölümlerini birbirinden bağımsız, hızlı ve net geçişler ile bir bütün olarak sunar.
ALAN KULLANIMI (SOLO)	Performans alanı güvenli ve yeterli düzeyde kullanılır. Figürler ve hareketlerde belirgin hata yoktur.	Alan etkili ve bilinçli şekilde değerlendirilir; hareketlerin görsel etkisi artırılır, daha etkili, geniş ve dinamik bir görüntü vardır.	Mekânsal hikâye anlatımı yaratıcı ve kusursuzdur; dans karakterini yansıtır, müzikle ve seyirciyle sürekli bağlantı sağlanır.
TOPARLANMA ve TUTARLILIK	Performanstaki küçük hatalar ufak düzeltmeler ile giderilir. Hafif yorgunluk gözlemlenir.	Performans boyunca belirli bir seviyede hız vardır. Toparlanma en kısa sürede tekrar sağlanır. Genelde istikrarlı bir kalite mevcuttur.	Performans, toparlanmayı gerektirmeyecek ölçüde nettir. Doğaçlama, ifadeyi güçlendirir.

SOLO DANS BECERİSİ	Ortalamanın Üzerinde 6 puan	Çok iyi 8 puan	Olağanüstü - Mükemmel 10 puan
PERFORMANS / ODAKLANMA	Sergilenmek istenen performans bellidir. Ara sıra odak kaybı olur, Dansçı kimliği genelde sabittir.	Sürekli bir 'odak' söz konusudur. Nefes dinamikleri, korunmak istenen karakteri destekler. Karakter tutarlıdır.	Teknik ve sanatsal yönden olağanüstü tutarlılık gösterilir; performans boyunca hiç gözle görülür düşüş yaşanmaz, özgünlük korunur. Karakteri yansıtma gücü, koreografiyi yüceltir.

TAKIM DANS BECERİSİ	Ortalamanın Üzerinde 6 puan	Çok iyi 8 puan	Olağanüstü - Mükemmel 10 puan
GENEL	Şekiller ve çizgiler belirgindir. Aralıklar çoğunlukla eşit; geçişler genellikle zamanında gerçekleşir.	Hareket edilirken geometrik düzen korunur; paternler ve ayna hareketler hassas biçimde yapılır. Geçişler müzikal cümlelerin vurgu noktalarına denk gelir. Dansçılar, sahne üzerindeki akışı önceden sezer.	Yüksek hızda ve karmaşık formasyonlarda bile mesafeler sabit ve net kalır; katmanlı senkronizasyon, izlenebilirliğini korur. Geçişler doğal ve kaçınılmaz hissedilir; güvenlik hiçbir şekilde tehlikeye atılmaz.
PARTNERLİK ve SENKRONİZASYON	Partnerler ya da takım üyeleri arasındaki bağlantı zaman zaman kopabilir. Bazı hareketlerde senkron farkı veya temastaki güvensizlik fark edilir. Müzikal vurgular genelde aynı anda yapılır ama duygu birliği zayıftır.	Partnerler veya takım üyeleri arasında güçlü bir bağ vardır. Reaksiyon süreleri, açı ve enerji uyumları, göz teması, liderlik ve takip rolleri doğal biçimde oluşur. Ritim, vurgu ve hareket eşzamanlıdır; dansçılar aynı nefesi paylaşır gibi görünür.	Dansçılar adeta tek bir organizma gibi hareket eder. Enerjileri, niyetleri ve ifadeleri mükemmel şekilde uyumludur. Her kontak, geçiş, göz teması anlam taşır; bütünlük büyüleyici bir doğallıkla sağlanır.
GRUP KOORDİNASYONU	Genel uyum vardır ancak bazı anlarda hatlar bozulabilir veya odak kaybolabilir. Takım üyeleri birbirinden haberdardır ama toplu enerji tam olarak birleşmez.	Tüm takım, zamanlama ve yön açısından organize bir biçimde hareket eder. Formasyon geçişleri temizdir. Alan paylaşımı uyumludur. Küçük hatalar birlikte düzeltilir; ekip birbirine güvenle eşlik eder.	Takımın her üyesi hem bireysel hem kolektif olarak farkındalığı vardır. Hareketler senkron değil, "tek ruh" gibi akar. Koordinasyon sadece teknik değil, duygusal bir bağ halinde de gerçekleşir.
FORMASYON ve ALAN FARKINDALIĞI	Alan kullanımı genel olarak dengelidir. Fakat geçişlerde kararsızlıklar olabilir. Alanın bazı bölgeleri fazla kullanılır, diğerleri boş kalabilir.	Dans akışını bozmayan yer değiştirmeler (Patern geçişleri) basitten karmaşığa ya da karmaşıktan basite sahnenin yatay ve dikey düzleminde kusursuz şekilde gösterirler.	Alan kullanımı kusursuzdur; her dansçı sahne mimarisinin parçası gibidir. Görsel denge sürekli korunur, hiçbir hareket rastgele değildir. Seyirci, takımın hareketini izlerken adeta sahne planını "hisseder".
TAKIM UYUMU-LİDERLİK ve ENERJİ	Takım genel olarak birlikte hareket eder ama bazı üyelerin enerjisi düşük kalabilir. Liderlik anları belirsizdir; zaman zaman dağınık bir görünüm oluşur.	Takımın enerjisi birleşik ve kararlıdır. Liderlik rolleri doğal biçimde geçiş yapar; kim öne çıkıyorsa diğerleri destekler. Enerji seviyesi müzikle birlikte yükselip düşer; kolektif bir ruh hissedilir.	Takım sahnede tek bir "organizma" gibi davranır. Enerji birbirini besler. Liderlik bilinçli ama görünmez biçimde işlenir. Her birey sahneye hem katkı sağlar hem de bütünü parlatır. İzleyici, performans boyunca grubun kalp atışını hisseder.

KOREOGRAFİ ve SUNUM	Ortalamanın Üzerinde 6 puan	Çok iyi 8 puan	Olağanüstü - Mükemmel 10 puan
GENEL	Koreografi net bölümlere ayrılmıştır ve güvenli bir zorluk seviyesine sahiptir. İçerik, zamanlama ve alan kullanımı arasında temel bir denge kurulmuştur. Sahne kullanımı, çatışmalardan kaçınır. Karakter anlaşılır ancak derinlikten yoksundur. Enerji ve bitişler yer yer dengesizdir.	Koreografinin yapısı dengelidir. İçerik, zamanlama, partnerlik, alan kullanımı ve zorluk düzeyi arasında uyum vardır. Geçişler müzikal cümlelerle hizalı ve akıcıdır. Sahne kullanımı izleyiciye avantaj sağlayacak biçimde planlanmıştır. Karakter ve beden dili tutarlıdır. Enerji akışı zirveler ve durulmalarla biçimlendirilmiştir. Bitişler temiz ve bilinçlidir.	Koreografi; türüne sadık, usta işi bir tasarıma sahiptir ve her anı kaçınılmaz bir doğal akışla ilerler. Motiflerin gelişimi ve risk unsurları, dansın anlatım gücünü artırır. Sahne kullanımı trafiği öngörür ve en iyi görüş açılarını sağlar. Ortaya tamamen sürükleyici bir atmosfer çıkar; dansçıların varlığı etkileyici ve büyüleyicidir. Baştan sona kusursuz bir estetik ve bitiş hâkimdir.

KOREOGRAFİ ve SUNUM	Ortalamanın Üzerinde 6 puan	Çok iyi 8 puan	Olağanüstü - Mükemmel 10 puan
YAPI VE KOMPOZİSYON	Koreografi; tanınabilir bölümlerden oluşur ancak bazı kısımlar fazlalık veya boş kalabilir. Zorluk seviyesi güvenlidir; geçişlerin müzikal cümlelerle uyumu zaman zaman bozulabilir.	Akış bütünlüklüdür; içerik, partnerlik, alan kullanımı ve zorluk dengelidir. Geçişler müzikal cümlelerle uyum içindedir; temalar geliştirilmeye başlanmıştır.	Yapı doğal bir zorunluluk gibi hissedilir; riskler dansın açıklığını artırır. Temalar dönüştürülüp yeniden işlenmiştir. Kompozisyon akıcı, amaca yönelik ve etkileyici biçimde ilerler.
SÖZSÜZ İLETİŞİM	Dansçının niyeti hissedilir ancak genel bir ifade hâkimdir. Odak, bakış ve jestlerde zaman zaman kopukluklar yaşanır. Müzikal vurgular her zaman beden diliyle desteklenmez.	Sözsüz iletişim tutarlı ve nettir. Jestler müzikal cümlelere göre biçimlenir, odak bilinçlidir. Beden dili, müzikal anları abartıya kaçmadan güçlendirir.	Mikro ifadeler ve odak, dansın hikâyesini ustalıkla şekillendirir. Her vurgu izleyiciye geçer; iletişim doğal, zahmetsiz ve etkileyicidir.
POZİSYON ALMA/ ALAN YÖNETİMİ	Sahne kullanımı genel olarak güvenlidir; çarpışmalardan kaçınılır ancak bazen görüş açıları kapanabilir ve düzeltilmek zorunda kalınabilir.	Sahne düzeni izleyici açısından avantajlı olacak biçimde planlanmıştır. Alan kullanımı temizdir; yön ve hatlar belirgindir. Dansçılar trafiği önceden sezer, geçişler akıcıdır. Hareketler sahneye doğru şekilde yerleştirilmiştir.	Alan kullanımı başlı başına koreografinin bir parçası haline gelir. En karmaşık formasyonlarda bile çarpışma riski yoktur. Görüş açıları her zaman optimum düzeydedir. Sahnedeki trafik bile bir "dans" gibi işlenir.
KARAKTERİZASYON	Karakter teması belirgindir ancak yüzeysel kalabilir. Zaman zaman tarzdan sapmalar veya klişe anlatımlar görülebilir.	Dans boyunca tutarlı bir kimlik korunur. Tarz, hikâyeye uygundur ve seçilen ifadeler inandırıcıdır. Farklı bölümler arasında bütünlük sağlanmıştır.	Karakter yorumu derin ve etkileyicidir; kültürel ve stilistik açıdan bütünlüğü korur. Orijinallik ön plandadır ama türün özüne sadık kalınır. Her hareketin duygusal ve sanatsal bir nedeni hissedilir.
ENERJİ KULLANIMI	Enerji genel olarak düz bir çizgide ilerler; bazı anlarda ani yükselişler olabilir ama süreklilikte düşüşler fark edilir.	Enerji dinamikleri koreografinin yapısıyla uyumludur. Zor bölümlerde bile tutarlılık korunur, akış kesilmez. Dans boyunca ritmik bir canlılık vardır.	Enerji kullanımı olağanüstü bir dengeye sahiptir; gerilim ve gevşeme anları mükemmel şekilde tasarlanmıştır. Dansçılar, enerjiyi final doruklarına taşımak için bilinçli biçimde kullanır. Bu denge, anlatımı ve sahne etkisini yükseltir.
ATMOSFER	Sahnede bir ruh hali yaratılır ama bu atmosfer her zaman devam etmez; izleyicinin ilgisi zaman zaman dağılabilir.	Atmosfer müzikle uyumludur ve bütün performans boyunca sürdürülür. Geçişler bütünü bozmadan akışı korur; izleyici dansın içinde kalır.	Performans, ilk andan itibaren izleyiciyi içine çeker. Sessizlik ve nefes gibi unsurlar ustalıkla kullanılır. Duygusal yolculuk derin bir etki bırakır; bittiğinde bile atmosfer, izleyicide yankılanır.

KÜÇÜK YAŞ KATEGORİLERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

Aşağıdaki tablolar, küçük yaş kategorilerinde her kriter için beklenen düzeyi tarif eder.

Minikler ve Çocuklar	Temel Düzey	İyi Düzey	Üst Düzey
Teknik	Temel adım doğru ama zaman zaman bozuluyor; duruş ve denge dalgalı.	Temel adım ve basit dönüşler temiz, duruş korunuyor, ağırlık aktarımı belli.	Yaşına göre çok temiz ayak çalışması ve denge; varyasyonlar da temel kadar temiz.
Müziğe Uyum	Ritmi genelde tutuyor, kaçırınca geç toparlıyor.	Performans boyunca ritimde; müziğin bölümlerini fark ediyor.	Ritimden hiç çıkmıyor, müzikteki vurguları hareketle gösteriyor.
Eşli / Solo / Takım Becerisi	Eş veya takımla uyum var ama sık kopuyor; alan güvenli kullanılıyor.	Basit tutuşlar ve geçişler rahat; zamanlama çoğunlukla ortak.	Birlikte hareket doğal ve akıcı; hata olunca hızla toparlıyor.

Minikler ve Çocuklar	Temel Düzey	İyi Düzey	Üst Düzey
Koreografi ve Sunum	Akış belli, ezber kaygısı görülüyor, ifade az.	Koreografi akıcı, alan dengeli, yaşına uygun ve keyifli bir sunum.	Özgüvenli ve içten sunum; koreografi tamamen yaşına uygun ve seyirciyle bağ kuruyor.

Yıldızlar	Temel Düzey	İyi Düzey	Üst Düzey
Teknik	Temel ve orta zorlukta figürler doğru; zor figürde denge veya hat bozuluyor.	Figürler net, dönüşler kontrollü, izolasyon görülmeye başlıyor.	Zor figürlerde bile temiz teknik; birden çok izolasyon katmanı ve güçlü hatlar.
Müziğe Uyum	Ritim sağlam, senkoplarda ara sıra kayma.	Senkop ve aksanlar temiz, müzik yapısına uygun dans.	Zamanlama hassas; müzikal yorum bilinçli ve kişisel.
Eşli / Solo / Takım Becerisi	Bağlantı işlevsel, zor geçişlerde kopukluk.	Yönlendirme ve senkron tutarlı, alan bilinçli kullanılıyor.	İletişim zahmetsiz, senkron kesintisiz, zorlu geçişlerde de güvenli.
Koreografi ve Sunum	Yapı belli, enerji dalgalı, karakter yüzeysel.	Geçişler müzikle uyumlu, karakter tutarlı, enerji korunuyor.	Özgün ve güçlü kompozisyon; karakter inandırıcı, yaşına uygun ve seyirciyi içine alıyor.

1. **Yaşa uygunluk:** Yaşına uygun olmayan ifade veya hareket, sunum puanını yükseltmez, düşürür.
2. **Zorluk:** Küçük yaşta zor figür tek başına puan getirmez. Temiz yapılan basit figür, bozuk yapılan zor figürden yüksek puan alır.
3. **Birleştirilen gruplar:** Yaş grupları birleştirilirse büyük olan grubun ölçütleri ve maksimum puanı uygulanır.

Maksimum Puan Baremi

Tüm kategorilerde 10'luk ölçek kullanılır. Küçük yaş kategorilerinde hakemler, her kriter için verdikleri puanda aşağıdaki maksimum puanları aşamaz.

Kategori	Yaş	Maksimum Puan
Minikler 1 ve 2	4-7	6,0
Çocuklar 1 ve 2	8-11	7,0
Yıldızlar 1 ve 2	12-15	8,0

1. **Uygulanacak barem:** Sporcunun yaşına değil, yarıştığı kategoriye göre belirlenir.
2. **Kapsam dışı:** Gençler, Yetişkinler ve Büyükler kategorilerinde maksimum puan uygulanmaz.

D-5) TEKNİK KİTAPÇIK ve KURALLAR İLE İLGİLİ TERİMLER VE DEĞERLENDİRME SÜRECİ

Tüm yaş kategorileri için koreografi ve doğaçlama değerlendirmeleri yapılırken Teknik Kitaptaki tanımlar, uygulama unsurları ve kurallar göz önünde bulundurulur.

Diskalifiye: Sporcuların spor etik ve ahlakına aykırı davranışları, doping kullanımı, yarışma alanında sözlü ya da fiziksel saldırıda bulunması vb. gibi durum ve davranışlar nedeni ile yarışmadan ihraç edilmesidir.

Değerlendirmeden Çıkarmak: Sporcuların kural ihlali olarak kabul edilen uygulamaları sonucu, bulunduğu turda son sıraya yerleştirilmesidir.

Umut Turu: Finale kalabilmek için fazladan yapılan ara turdur.

E) DİSİPLİN İHLALLERİ ve İLGİLİ HUSUSLAR

Saha hakemleri ve Baş Hakemin yarışma yönetimi ya da yarışma sonuçları ile ilgili değerlendirmelerinde, takip, analiz, değerlendirme ve gerektiğinde ödül/yaptırım uygulama yetkisi MHK tavsiyesi ile TDSF yönetim kuruluna aittir. Kurul dışında hakem değerlendirmeleri ile ilgili itiraz, dilekçe ve yaptırım taleplerinin resmî olarak bir karşılığı yoktur. Tüm ilgili tavsiyelerde MHK bilgisine başvurulur. Merkez Hakem Kurulu ***ceza veremez***; disiplin cezası gerektiren durumlarda ilgili kişiyi/ kulübü/ kişileri raporla koordinatör ve branş sorumlusuna sevk eder, branş sorumlusu durumu inceler ve konuyu yönetim kurulu bilgisine sunar. Yönetim kurulu gerek duyduğu takdirde konuyu disiplin kuruluna sevk eder. Cezai yaptırımlarda tüm yetki TDSF Yönetim Kurulundadır.

E-1a) 'Bilgi Eksikliğinden Kaynaklı Hatalar' ile İlgili Hususlar

Birinci seferde: Uyarı alır.

İkinci seferde: Uyarı + eğitim semineri

Üçüncü seferde: Durum raporla branş sorumlusuna iletilir. Süreci branş sorumlusu koordinatör ve yönetim kurulu yürütür.

E-1b) 'Etik-Ahlak, Görev ve Sorumluluk İhlali' ile İlgili Hususlar

- Spor ve Hakemlik Etik - Ahlakına, tarafsızlığa ve adalet duygusuna aykırı, disiplinsiz davranışlar sonucunda uygulanacak hususları kapsar . Hakem Kurulunun ilgili hususta oy çokluğu ile rapor hazırlanır ve koordinatör ve branş sorumlusuna iletilir.
- İlgili turda sporcunun aldığı tek artının, sporcusu olduğu kulüp antrenörü olan hakem tarafından verilmesi ya da yarıştığı tur/turlar boyunca bir sporcuya hiç artı vermeyen tek bir hakemin olması vb. durumlar; Hakemin kendi sporcusunu ya da ders verdiği sporcu/sporcuları kayırması gibi durumları beraberinde getirebilir.

Birinci Derece Kapsamına Giren Hususlar:

a) Elemeler ve çeyrek final turlarında yapılan 'taraflı olduğu düşünülen' hakem değerlendirmeleri.

b) Yarışma öncesi yapılan 'Hakem Teknik Toplantısı'na katılım göstermemek.

c) Yarışma devam ederken yarışma alanı içerisinde, hakemlerin kendi aralarında konuşması. (Baş Hakemin yarışma alanında tüm hakemler ile toplanma talep edip konuşulması gibi durumlar hariç)

d) Yarışma alanına Baş Hakemin belirlediği saatten sonra gelmek ya da yarışma bitiminden önce alanı terk etmek.

- **Birinci derece:** "Uyarı" alır.

İkinci Derece Kapsamına Giren Hususlar:

e) Yarı final turlarında yapılan 'Taraflı olduğu düşünülen' hakem değerlendirmeleri.

f) Baş hakemin dikkati dışında kıyafet standardına uygun olmayan şekilde görev yapmak.

g) Yarışma akışı devam ederken saha içerisinde telefon vb. iletişim araçlarını kullanmak.

h) Yarışma devam ederken yarışma akışını aksatacak şekilde değerlendirmeyi kaçırmak.

- **İkinci derece:** Uyarı alır. Yeniden görev almadan önce hakemin bilgisine başvurulur. Durum branş sorumlusuna ve koordinatöre MHK tarafından raporlanır. Gerek duyulursa hakem gelişim seminerine katılır, durum kendisine bildirilir.

Üçüncü Derece Kapsamına Giren Hususlar:

ı) Final turlarında yapılan 'taraflı olduğu düşünülen' hakem değerlendirmeleri ve bu durumun delillerle belirlenmesi.

j) Resmî görev boyunca antrenör, sporcu, veli ve Federasyon görevlileri ile sözlü ya da fiziksel tartışmaya ve/veya münakaşaya girmek.

k) Resmî görev süresi boyunca yarışma akışı devam ederken görev yerini terk etmek. Spor Etik ve Ahlak kurallarına aykırı ve tarafsızlığa aykırı davranışlarda bulunmak.

l) Görevini, diğer hakemleri ve bağlı bulunduğu Federasyonu sözlü ve/veya yazılı küçümseyici, aşağılayıcı ifadeler ile suçlamak.

*** Üçüncü derece: MHK tarafından uyarı alır. Yeniden görev almadan önce hakemin bilgisine başvurulur. Durum branş sorumlusuna ve koordinatöre 'Kınama ve Yaptırım isteği ile' rapor halinde iletilir. Branş sorumlusu durumu yönetim kurulu ile görüşür. Yönetim kurulundan konu ile ilgili dönüş olmadan ve süreç tamamlanmadan hakeme yeniden görev verilmez.**

E-1c) 'Baş Hakemin Görev ve Sorumluluklarının İhlali' ile İlgili Hususlar

Aşağıda yer alan maddelerin uygulanması sonucunda Hakem Kurulu bahsi geçen hakemin bilgisine başvurur ve hakem hakkında rapor tutar. Durumu koordinatör ve branş sorumlusuna rapor halinde iletir. Branş sorumlusu konuyu Yönetim kuruluna aktarır. Yönetim kurulundan dönüş olmadan hakeme başhakemlik görevi verilmez.

1) Yarışma Talimatına ve Hakem Talimatına uymayan kararlar alıp uygulamak.

2) Hakem, antrenör, sporcu ve federasyon görevlileri ile üslup ve iletişimde negatif tutumlar sergilemek.

E-2a) Hakem Ödül - Yaptırım ve Gelişim Sistemi

Bu sistem, hakemlerin hatalarını objektif, adil ve eğitim odaklı bir şekilde değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Ödüllendirilecek veya incelemeye alınacak hakemlerin Kurul tarafından belirlenip ilgili işlemin yapılması, işlem yapılacak hakemlerin ise duruma göre eğitime yönlendirilerek destekleme uygulaması yapılacaktır. Amaç, hakemler hakkında sadece işlem yapılması değil, hatalarını düzeltmeleri için destek sağlamaktır. TDSF müsabakada görev alan hakemlere plaket vb. ödüller sunabilir.

E-2b) Eğitim ve Rehabilitasyon Sistemi

- Eğitim Programları: Bilgi eksikliği nedeniyle hata yapan ve durumu raporlanmış hakemler, Hakem Kurulu tarafından belirlenen organizasyonlara (eğitimlere-etkinliklere-yarışmalarda stajyerlik) katılmadan bir sonraki görevlerine atanmayabilir. Süreç koordinatör, branş sorumlusu ve Yönetim kurulu ile koordineli yürütülür.

- Mentorluk Sistemi: Disiplinsizlik veya art niyetli değerlendirme yaptığı raporlanmış hakemlere bir mentor görevlendirilerek süreci değerlendirmeleri sağlanır.

Sonuç

Bu sistem, hakemlerin hatalarını analiz edip gelişimlerini sağlamalarına yardımcı olurken, ciddi ihlalleri engellemek için gerekli hususları da içermektedir. Eğitim, mentorluk ve raporlama süreci dengeli bir şekilde uygulanarak sistemin daha adil ve sürdürülebilir olması sağlanacaktır.

F) GENEL HÜKÜMLER

1. **Yetki ve sevk:** Karayip Dansları Hakem Kurulu, bu kitapçıkta düzenlenen uyarı, raporlama ve eğitime yönlendirme gibi hususları uygular; ceza verme yetkisi yoktur. Disiplin cezası gerektiren durumlarda Hakem Kurulu, ilgili kişiyi raporla TDSF yönetim ve disiplin Kuruluna sevk eder. Gerekli görülen düzenlemeyi Yönetim ve Disiplin Kurulu belirler.
2. **Mevzuata bağlılık:** Bu kitapçık; 7405 sayılı Kanun, Spor Federasyonları Yönetmeliği ve TDSF Ana Statüsüne dayanır. Çelişki durumunda üst mevzuat uygulanır.
3. **Diğer talimatlarla ilişki:** Bu kitapçık, yarışma düzenine ilişkin konularda TDSF Yarışma Talimatı ile birlikte uygulanır.
4. **Hüküm bulunmayan durumlar:** Kitapçıkta yer almayan konularda yarışma sırasında Baş Hakem, diğer durumlarda TDSF Yönetim Kurulu karar verir.
5. **Bağlayıcılık:** Federasyona kayıtlı tüm vizeli ve aday hakemler bu kitapçığa uymakla yükümlüdür. Kitapçık hükümlerini bilmemek mazeret sayılmaz.
6. **Yürürlük ve yürütme:** Bu kitapçık, Yönetim Kurulu onayı ve duyuru tarihinden itibaren yürürlüğe girer; bir önceki sezonun kitapçığı yürürlükten kalkar. Kitapçık hükümlerini Karayip Dansları Hakem Kurulu yürütür.

TDSF Karayip Dansları

Merkez Hakem Kurulu

2026

Version: 1.0